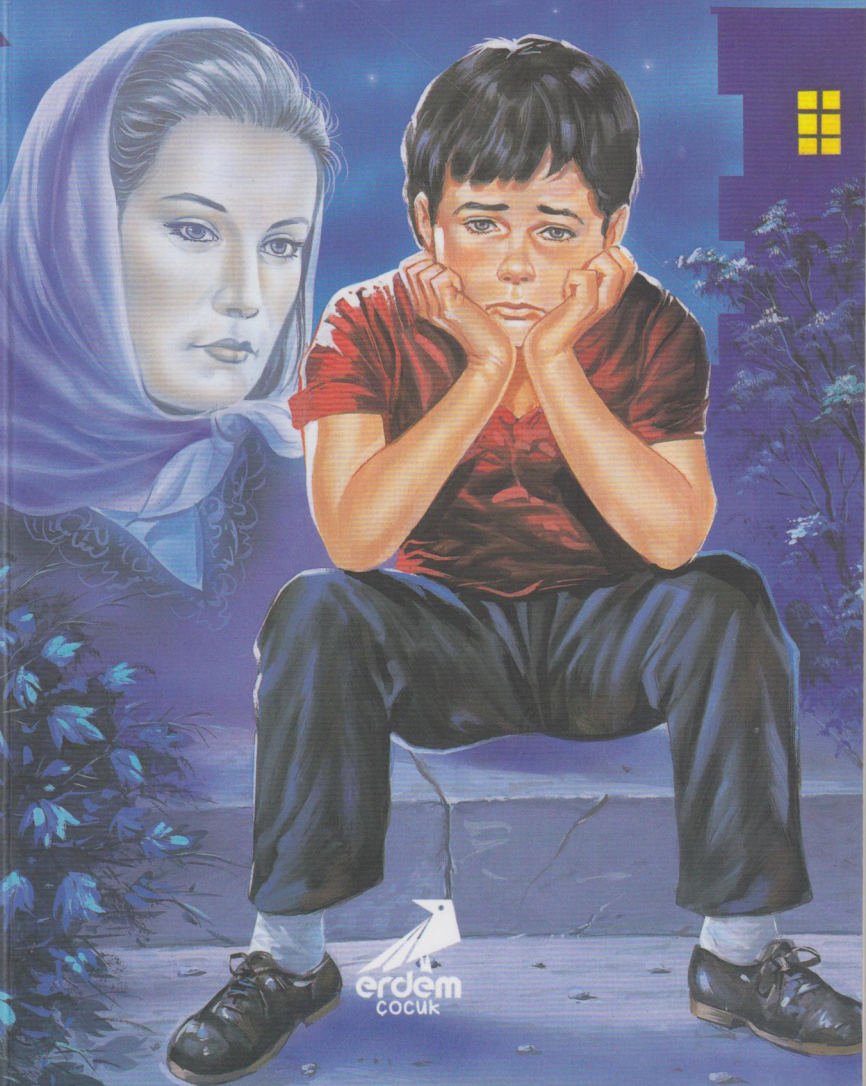
KEMALETTİN TUĞCU

11. Baskı

GECE KUŞLARI

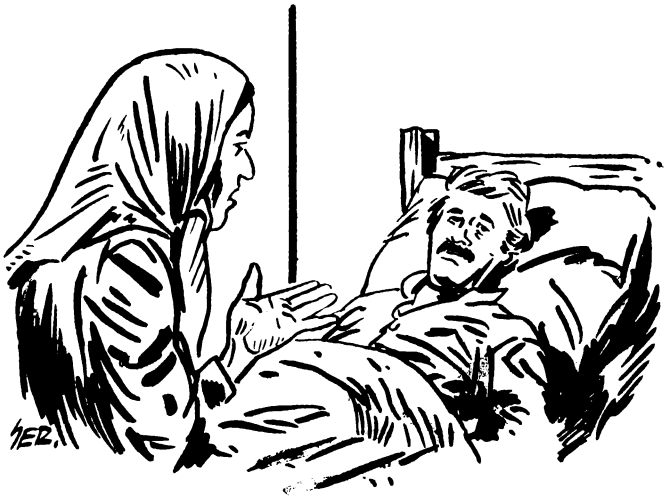
erdem çocuk

Kemalettin Tuğcu'dan Seçmeler

GECE KUŞLARI

erdem
çocuk

YATALAK ADAM

Hamdi Efendi, mezardan çıkar gibi bir sesle kesik kesik bağırıyordu.

– Seher... Sağır kulağına kurşun akasıca Seher.

Neden sonra kapının dışında bekleyen Mehmet Ali annesine sesleniyor ve kadın koşarak, o yere gömülmüş gibi yarı karanlık ve rutubetli odaya giriyordu.

– Ne bağırıp duruyorsun Hamdi Efendi? Bilmiyor musun, katlardan çağırıyorlar.

Adam nefes nefese konuşuyordu.

– Burada yatıp kaldığımı bilmiyorlar mı? Sen de

yanımdan kaçmak için bahane arıyorsun. Su ver bana, su ver.

– Ayol su yanında değil mi?

– Elimi çarptım, devrildi.

– Hah, bir bu eksikti. Durmadan su iç, sonrada tuvalete taşıyalım seni.

– Allah'ın belası kadın, ben keyfimden mi yatıyorum.

– Ta altıncı kata kadar çıktım. Oğlana seslensene.

– Hangi oğlana?

– Mehmet Ali'ye. Benim oğlana.

– Ay senin iki oğlun mu vardı?

– Yok muydu? Bilmiyor musun?

– Ben o hasta oğlunu biliyorum. Bir de Mehmet mi vardı?

– Hamdi Efendi, insanı deli etme. Benim canımın sıkıntısı bana yetiyor. Benim bir oğlum vardı. Onu da sana söyledim. Beni bilerek aldın?

– Ali değil mi oğlanın adı?

– Ali.

– Peki Mehmet ne oluyor?

– Mehmet göbek adı.

– Olmaz olsun ikisi de.

Seher Hanım suyu veridi. Islak yerleri kurulayıp yine çağırıldığı yerlere gitmek için ayrıldı.

– Seher.

– Efendim.

– Nereye savuşuyorsun?

– Duymuyor musun? Zili çalıyorlar. Birinin işi bitmeden öteki iş buyuruyor.

– Sen onların hizmetçisi misin?

– Hamdi Efendi, atarlar bizi bu ıslak, karanlık odadan.

– Neden atacaklarmış?

– Kapıcı odasıymış burası. Bitişik apartmanın kapıcısı bakıyor bu apartmana da.

– Yahu hastayım işte. Kafayı vurdum kaldım.

– Hâlimizi bilelim de ona göre konuşalım.

Giderken tembih etti.

– Bir şey istersen Mehmet Ali'yi çağır. Pencere açık, seni hemen duyar.

– İstemem, duymaz olsun.

– E, artık sen bilirsin.

Kaç aydır siyatikten yatıyordu adam. Ne arayıp soranı vardı ne de bir aylığı. Dul kalmış olan Seher'i istemiş, dilemiş almıştı. Hatta onun ilk kocasından olan Mehmet Ali'nin başını okşamış:

– Artık senin baban benim, demişti.

Bu evlilik yaramamıştı ona. Gece gündüz çalışmış, izbe yerlerde tesviyecilik[1] yaparken bu hastalık yapışmıştı yakasına. Bir yere bağlı olmadan çalışmanın kötülüğünü görüyordu şimdi.

Apartmanın altındaki bu yere gömülü ıslak odada durumu günden güne daha kötüye gidiyordu. Sevabına gelip bakan belediye hekimi, bu ıslak yerden hemen çıkmalarını söylemişti.

İyi ama nereye, hangi para ile? Burasını bile onlara çok görüyorlardı. Apartmanın arka tarafına bakan,

---

[1] tesviyeci: Metal, tahta v.b. maddelerden yapılmış parçaları istenilen biçime sokmak için işleyerek düzelten zanaatçı.

daha iyi bir oda vardı ama ev sahibi oraya fazla eş yasını koymuş, kapıyı kilitlemişti.

– Hasta adama günah değil mi, bu mezar gibi odada çürür, dediği zaman Seher o katın sahibi:

– Benim eşyama da yazık, demişti. Beğenmiyorsanız çıkın.

Seher, fazla konuşamıyordu. Her gün onları sokağa atacaklarından korkuyordu.

Mehmet Ali, babasının sağlığında dört sene okula gitmişken onun ölümünden sonra yarı çıplak, okulsuz ve bu hastalık gelince de aç kalmıştı.

Üvey babanın belinden aşağısı ağrılar içindeydi. Mehmet Ali'yi odada istemiyordu. Çocuk dışarıda aralıkta yatıyordu. Hastalık hastanın başına da vurmuştu. Duyduğu ağrılar yüzünden Mehmet Ali'ye de kızarak bağırıyor, eline ne geçerse odaya giren oğlanın kafasına fırlatıyordu.

Seher, talihsiz oğlunu dışarıda kucaklar, ona analığından ve şefkatinden başka verecek şey bulamaz, bazen pıtır pıtır yaş dökülürdü gözünden. İsyan edecek hâle gelen Mehmet Ali, anasının çektiklerini görerek dişlerini sıkar, sabretmesi gerektiğini düşünürdü.

Küf, ter, rutubet kokan o odaya girmeyi zaten istemeyen Mehmet Ali'nin günleri, gece yarısına kadar kapının önünde geçiyordu.

Bazı dairelerde oturanlar onu öteberi almaya yollar, onun da anası gibi kendilerine hizmet etmek zorunda olduğunu sanırlardı. Mehmet Ali, biraz geç kalsa azarlanırdı. Onun açlığını, tokluğunu düşünen olmazdı.

Üstelik kapının yanında görenler,

– Öyle ya, derlerdi. Ne mektep ne bir iş. Böyle kapı önlerinde miskin miskin otur bakalım.

Ne yapsın Mehmet Ali? On bir yaşındaki bir çocuğun elinden ne gelir? Apartmanın önündeki cadde hayli geniş ve ağaçlıklı idi. Komşu apartmanlardaki çocuklar, otomobil ve kamyon gibi araçların pek seyrek geçtiği bu caddenin yaya kaldırımlarında oynarlardı.

Hemen hepsi analı babalı olan bu çocukların karınları tok, sırtları pekti. Akşam üstleri, mevsimine göre dondurmacı ya da kâğıt helvacı oradan geçer, bir aralık durur, çocuklar da evlerine doğru seslenirlerdi.

– Anne para at, dondurma alacağım.

Camlar açılır, para atılır, hemen her çocuk bu akşam dondurmasını veya kâğıt helvasını yerdi.

Onlar bunun kavgasını yaparken Mehmet Ali kapısının siperine çekilirdi. Zaten onu kimse görmek istemez, orada olduğunu bildikleri hâlde görmezlikten gelirlerdi.

Bazen dondurmacı, yarısı kırılmış bir dondurma külahını dondurma kaşığını temizler gibi karışık dondurma koyar ve,

– Al bakalım, derdi. Sen de ye.

Mehmet Ali, almam diyemezdi.

– Sağ ol amca.

Kâğıt helvacı da kırılmış bir kâğıt helvayı ona uzatır ve büyük bir iyilikte bulunmuş gibi şişinirdi.

İzbe odanın, adam boyundan yüksekte dar ve yassı bir penceresi vardı. Hamdi Efendi, bağırır bağırır sonra Mehmet Ali'ye seslenirdi.

– Olmaz olasıcalar, ananı çağır ananı.

Mehmet Ali, anasını bulup çağırır, gene kapının önündeki yerini alırdı.

Apartmanlarda yetişkin kızlar da vardı. Ortaokula gittikleri hâlde apartmanın yaya kaldırımında, kutular çizer, pencere içlerine sakladıkları yuvarlak ve yassı taşlarla, kiremitlerle seksek oynarlardı.

Mehmet Ali, bu seksek oyununu seyretmekten çok hoşlanırdı. Kızlar keklik gibi sekerek tek ayaklarının üstünde bu oyunu oynarlarken parlak ve kurdeleli saçları dalgalanır, yanakları da kızarırdı.

Kızların bu hâli, Mehmet Ali'nin çok hoşuna giderdi. Bu kızların içinde, karşı apartmanda oturan on üç yaşındaki Niran da vardı. Mehmet Ali bu kızı çok sever ve çocukların içinde onu arardı.

Aynı yaşta kızlar pencerelere seslenerek onu da indirirlerdi aşağıya. Niran, Mehmet Ali'ye çok acırdı. Kaç defa onun başını okşamış ve yarısını yediği dondurmasının külahını ona vermişti.

– Sen bitir Mehmet Ali, ben yiyemeyeceğim.

Başkası verse Mehmet Ali almazdı ama Niran'ın ikramını geri çeviremez, külahı yer bitirirdi.

Niran, birkaç defa, kapıya kadar gelmiş ve elindeki üstü örtülü tabağı Mehmet Ali'ye uzatmıştı.

– Bunu götür annene, babana yedirsin. Ama tabağı getir bana. Burada bekliyorum.

Mehmet Ali'nin dili tutulur, tabağı annesine götürürdü.

– Niran abla verdi. Tabağı istiyor.

– Niran abla da kim?

Mehmet Ali:

– Karşıki apartmanda oturuyor, derdi.

Seher tabağı verir ama ikram edilen bu yemekten bir parça ayırarak Mehmet Ali'ye dışarıda yedirir, oğlunu böyle sadaka ile beslemek zorunda kaldığı için üzülürdü.

Komşuların sağa sola koşturdukları Mehmet Ali, öteki apartmanlarda içler acısı olarak konuşulurdu. Karanlık bir odada barınan bu aileye acıyan olmazdı. Fakat öteki apartmanlarda kapıcıya bir şey aldırdıkları zaman muhakkak bir bahşiş verir veya yiyecek ikram ederlerdi.

Seher, nazik yapılı, duygusal bir kadındı. Onu bazı işlere yardım için çağırırlar ve neler çektiğini bildikleri için,

– Ah Seher Hanım, derlerdi. Sen güzel bir kadınsın. Varacak başka adam bulamadın mı?

Seher, talihi ile alay eder gibi konuşan bu komşulara,

– Kısmetmiş, derdi.

– At bu adamı başından. Altı ay içinde yatıp kalmış. Sen de onunla birlikte ölecek değilsin ya. Bir hastaneye yatır.

– Hastaneler, iyi olacak hastaları alıyorlar. Böyle yatalak olanları ne yapsınlar?

– Sigortası da yok mu?

– Hiçbir şeyi yok.

– İlk kocana ne oldu?

– İçki içerdi o da. Serbest iş yapardı.

– Arkasında aylık filan bırakmadı mı?

– İşte, bir dul kadın ve perişan bir oğlan çocuk bıraktı. Hepsi bu.

Ütü, ortalık toplama, bazı yemekleri yapma gibi Seher Hanım'ın elinden çok şey gelirdi. Ama aklı fikri yattığı yerden durmadan söylenen ikinci kocasında kalırdı. Bu adam olmasa gündelikle çalışır, kira da verir, oğluna da bakardı. Ama bu yatalak kocayı ne yapsın?

Ancak, kırk yaşında bir erkek olan Hamdi Efendi, zaman zaman ağlamaya başlayan karısının ıstırabını anlar ve,

– Talihsiz Seher, derdi. Seni aldım da sefanı mı sürdüm? Şu benim hâlime bak. Allah, kimseyi elden ayaktan düşürmesin.

Zaman zaman böyle konuşmakla beraber, hastalığı yüzünden bu adamın çekilir kahrı yoktu. En fazla Mehmet Ali'ye takmıştı. Onu istemiyordu. Oğlanın ona bir zararı yoktu. Seher'i çocuklu olarak almıştı. Ama böyle yatağa serildikten sonra acımasız ve huysuz olmuştu.

– At başından şu oğlanı, diyordu. Gözüm görmesin!

– Nereye atayım?

– Ne yaparsan yap. Görmek istemiyorum.

– Gördüğün yok zaten. Dışarıda, küpün yanında yatıyor.

– Oradan da çıksın gitsin, istemem.

Hastalığının başlangıcında, Seher ile Mehmet Ali, onun kollarına girer, kapının dışında güneşe koydukları bir sandalyeye oturturlardı onu. Biraz güneş, biraz temiz hava alır, ilikleri ısınır, sandalyede uyuklardı.

Artık bunu da yapamıyorlardı. Yürüyemiyordu. Altı aylık bir çocuk kadar başkalarının bakımına muhtaçtı.

Apartmanda, ilk katta oturanlar Seher'e çatıyorlardı.

– Bu adama eziyet etmeyi bıraksana. Niye bağırtıyorsun onu?

Hâlden anlayan insan mı var? Seher'in de dili kısa. Boşuna tartışmak istemiyordu. Sustuğu için de suçu kabul etmiş görünüyor, yığınla söz altında kalıyordu.

Mehmet Ali'nin büyük kapının paspasını dışarıya çıkartarak merdiven basamaklarında, paspasın üstünde oturmasını bile çekemeyenler vardı.

Bir iki defa söylenmişler, Mehmet Ali de paspası yerinde bırakmıştı. Ama şimdi onun kapının önünde oturmasını istemeyenler de oluyordu.

– Gelene gidene karşı ayıp, diyorlardı. Yalın ayak, bakımsız bir çocuk. Kimin nesi diye soruyorlar.

Komşu apartmanda oturan kapıcıya da tembih etmişlerdi. O da Mehmet Ali'yi oturtmuyordu kapının önünde. Çocuk biraz ileride, apartmanın köşesine kadar giderek yere çömeliyor ve sırtını binaya dayıyordu.

GECE KUŞLARI

Mehmet Ali, gecelerden çok hoşlanıyordu. Bütün gün insanların ve ağaçların geçtiği yollar dinlenir gibi sessiz kalır, ne bir tekerlek ne bir insan sesi duyurdu.

Sokak lambalarının aydınlattığı asfaltın üzerine, gündüzleri ortaya çıkmayan ve oralara kadar sokulmayan sokak köpekleri gelir, çöp bidonlarında yiyecek ararlardı. Sokak lambalarının ışığına koşan bazı kanatlı böcekler, bu lambalara konmaya çalışır, çevresinde dönüp dururlardı. Böyle el ayak çekildiği

zaman Mehmet Ali'ye bakan, onu rahatsız eden veya ona acıyan kimse bulunmazdı.

Saatler ilerleyince apartmanlara dönenler döner, saatler ilerledikçe pencerelerdeki ışıklar sönerdi. Artık apartmanlar da derin bir uykuya dalardı.

Bazen ağladığı ve yüzündeki gözyaşı ıslağını gecenin rüzgârının üşüttüğü oluyordu. Fakat ona acıyarak bakan analı babalı çocuklar yoktu ortada. Bütün acıları ile yalnız kalırdı.

Yaz aylarında annesi aramazdı onu. O ıslak, ölüm dolu, mezar gibi odadansa sokaklar daha iyi idi. Oralarda temiz bir hava ve sessizlik vardı. Odada ise Hamdi Efendi'nin iniltisi bütün gece sürer, ne annesini ne de kendisini uyuturdu.

Bu kadar acı çeken Hamdi Efendi'ye acırdı Mehmet Ali. Ona acımasına annesi de yardımcı oluyordu.

– Hasta, diyordu. Sen onun söylediklerine bakma. Adamcağız çok acı çekiyor.

Bunu Mehmet Ali de biliyordu. O odaya girmediğine seviniyordu. Dışarıda, aralıkta bir iki çuval parçası vardı. Orada yatıyordu Mehmet Ali. Kendisi sokakta oyalanırken oda kapısını açık bırakan annesi Seher yatardı orada. Adamın ter, rutubet ve kir kokan yatağına uzanmazdı. Dışarıda tavşan uykusu uyur, adam seslenince hemen kalkar, kendisini toparlamaya çalışırdı. Bitişik apartmanda yatan kapıcı, bazen kahveden dönerken Ali'yi uyukladığı yerde görür,

– Buralarda gece kuşu gibi ne oturuyorsun, derdi. Gidip yatsana.

Mehmet Ali, bir gün ona karşı gelmişti.

– Nerede yatayım, yatacak yerim var mı?

Kapıcı durmuş ve,

– Doğru, demişti. Yatacak yerin yok.

Sonra sormuştu.

– Neden kapının içinde yatmıyorsun?

Mehmet Ali:

– Beni oradan kovan sen değil misin, dedi.

– Ben ses etmem, dedi kapıcı. Ama katlardan darılıyorlar. Onlar yattıktan sonra kapının dışında otur. Yağmur yağarsa ıslanmazsın.

Gece kuşları gibi demişti ona kapıcı. Neydi bu gece kuşları? Baykuşlar, fareye benzeyen ve geceleri uçan yarasalar değil mi?

Bu kuşlar gibi fareler de çıkardı geceleri ortaya. Çöp bidonlarına tırmanır, yiyecek ararlardı. Bazen birbirleriyle karşılaşıp dalaşır ve birbirlerinin canlarını yaktıkları, cik cik diye çıkardıkları seslerinden anlaşılırdı.

Gece kuşları gibi dolaşan insanlar da oluyordu. Yolunu şaşırmış ve sokaklarda kalmış olan bir sarhoş, düşe kalka geçerdi oradan. Eğer bekçi veya devriye rastlarsa onu alıp götürürlerdi.

Apartmanlardaki dairelerin bir kısmı boştu. Zengin olanlar dairelerinin pencerelerini gazete kâğıtlarıyla örtüp yazlığa giderlerdi.

Mehmet Ali, ışıkları yanmayan bu dairelere uzaktan bakar, zenginliği, o insanları düşünürdü.

Arada bir sarhoş olmayan adamlar da gece kuşları gibi dolaşıyorlardı bu caddelerde. Lambaların ışığı altından sinsi sinsi geçiyor, karanlıklarda durarak bakınıyorlardı. Kimdi bunlar?

Son zamanlarda yakın apartmanlardaki daireleri soyan hırsızlar mı? Kim bilir, belki de onlardı.

Hamdi Efendi'nin iniltileri komşuların kulaklarına kadar gidiyor, uykuları kaçıyor ve birbirlerine onu şikâyet ediyorlardı. Çoğu Seher Hanım'a kabahat buluyordu.

– Niye bağırtıyor bu adamı? Dediğini yapsa ya, diyorlardı.

Bunu kadıncağızın yüzüne karşı da söylüyorlardı.

Ama Seher ne yapsın? Ne gelir elinden?

Belediyeye şikâyet etmişlerdi. İçlerinde sözü geçen insanlar vardı. Bir gün bir ambulans geldi aldı yatalak adamı. Sürüncemedeki hastalara hastanede yer var mı? Hamdi Efendi'yi birkaç günlüğüne, hatır için yatırmışlardı. Başka hastaların da yattığı bir koğuşta olduğu için bu defa hastalar onun iniltilerinden şikâyetçi olmuşlardı.

Bir deri bir kemik kalmış olan bu adamı bu hâlde hastaneden çıkarmak da mümkün değildi. Acı duymaması için ona iğne yapıp uyutmaya kalkmışlardı.

Zavallı Seher, bu başının belası adama çamaşır götürdüğü bir sabah, onun iki rahmetten birine kavuştuğunu, gece sessiz sedasız öldüğünü ve hastanenin morguna indirildiğini öğrendi.

Genç kadın, ikinci defa dul kalmıştı. Bu onu fazla kederlendirmedi. Zaten Hamdi Efendi'yle evlendi evleneli rahat yüzü görmemişti. Hemen hastalanmış, üstelik Mehmet Ali'ye takmıştı.

Nihayet kadındı, epeyce ağladı. Bu haberi alanlar,

– Sevinsene, dediler. İyi olacağı mı vardı? Bir gece

uykuya daldığın oldu mu? Biz bile rahatsız oluyorduk.

Hamdi Efendi, öldü gitti ya. Apartman yöneticisi Seher Hanım'a o mezar gibi odayı boşaltmasını söyledi.

Seher Hanım acılı, ağrılı kendisine bir oda aramaya başladı. Artık gündelikle çalışacak, kira da verecekti.

İşte bu sırada, babasının öldüğünü duyan Niran, Mehmet Ali'yi teselliye gelmişti.

– Abla, dedi çocuk. Bizi o odadan atıyorlar.

Kapıcının beğenip oturmadığı o odada ne vardı duvarlarından sızan kirli sulardan başka?

Niran, bir başka yatalak ve huysuz kadın olan Vasfiye Hanım'a gitti.

– Teyze, dedi. Sen kimsesiz bir kadınsın. Hiç kimseyle geçinemiyorsun. Bu Seher Hanım'ı alsana yanına. Gece gündüz sana bakar. Sen de bakıcı aramaktan kurtulursun. Vasfiye Hanım:

– Onun kazık kadar oğlu var, dedi.

– Teyze, dedi Niran. O terbiyeli bir çocuktur. Akşamdan akşama bir köşede barınır yatar.

– Ben, elin sokak çocuklarıyla uğraşamam.

– Pekâlâ, sen bilirsin teyze.

Kimsesiz olan bu kadın, iki gün sonra kapıcı ile Seher Hanım'a haber göndererek onu çağırttı.

– Bak hanım, dedi. Kiralık oda arıyormuşsun. Şimdilik bana gel, oda bulduğun zaman gidersin. Geceli gündüzlü benim işime bakarsın. Sana ayda kırk bin lira aylık da veririm.

Seher Hanım:

– Benim yetim bir oğlum var, dedi.

– Bir yere çırak ver onu, dedi. Akşamları da bir köşede barınır.

Seher'in üstündeki üstünde, başındaki başında. İşe yarar ne varsa satmıştı. Bir kat çamaşırla geldi Vasfiye Hanım'ın yanına.

Kadın yaşlı, hem de huysuz. Bu yüzden yanında kimse barınmıyordu. Daha ilk günden Seher'de kusurlar bulmaya başladı. Seher:

– Üzülmeyin Vasfiye Hanım, ben ayrılırım, dedi.

Vasfiye Hanım:

– Apartmanların mı var gidecek, dedi.

– Hayır hanımefendi, dedi Seher. Gündelikle çalışırım. Beni çağıranlar var.

– Burası sana batıyor mu?

– Sizi memnun edemedikten sonra ne işim var burada?

İki günde durmadan çalışan ve kendisini gösteren Seher'i yaşlı kadın aslında pekâlâ beğenmişti.

– Ben seni kovmadım, dedi.

– Ben gitmek için kovulmayı beklemem hanımefendi, dedi Seher.

– Senin oğlun yok mu, dedi Vasfiye Hanım.

– Var hanımefendi, var. Benim ondan başka kimsem yok.

– İyi ya canım, ben de fazla bir şey söylemedim. Ben çocuk sevmem ama o da akşamdan akşama bir bir köşede büzülür yatar.

Seher gidici olunca Vasfiye Hanım onu elden kaçırmak istemedi.

Mehmet Ali, narin, temiz yüzlü ve terbiyeli bir ço-

cuktu. Anası gibi onda da mazlumluk vardı. Her şeye peki efendim, diyordu. Vasfiye Hanım, onun bir defa bile karşı geldiğini görmedi.

– Seher kızım, bu oğlanın kıyafeti pek berbat. Sen şuna bir şeyler al. Ne üstünde var ne başında.

Seher:

– Elime para geçince alacağım efendim, dedi.

– İki pantolon al, sırtına gömlek kazak filan al. Çamaşırı da yok. Parası benden, çekinme.

Mehmet Ali'nin kıyafeti değişti. Çocuk dört sene okumuştu ilkokulda. Annesi de lise mezunu bir kadındı. Hemen hemen hiç kimsesi olmayan Vasfiye Hanım, Mehmet Ali'nin terbiyesinden memnun kaldı. Bu sırada Niran da çocukla meşgul oluyordu.

– Seher teyze, dedi kız. Bu çocuğa yazık. Ben kitaplarını alırım. Açıktan ilkokulu bitirme imtihanına girsin. Daha sonra ortaya devam etsin.

Seher Hanım:

– İki sene oldu ayrılalı, dedi. Yapabilir mi?

– Neden yapamasın Seher teyze? Pekâlâ akıllı çocuk.

Niran, zeki, becerikli, konuşkan bir kızdı. İlkokul müdürüne işi anlatmış, müdür:

– Çalışsın, demişti. Bir çaresine bakarız.

Elini çenesine dayayarak okula giden ve artık ortaya başlamış olan arkadaşlarına dalgın dalgın bakan Mehmet Ali, Niran'ın zaten hayranı idi. Onun isteğine karşı gelemedi. Kızın verdiği kitapların üstüne kapanarak çalışmaya başladı. Niran, ara sıra onu evlerine çağırıyor, ne dereceye geldiğini kontrol ediyor ve kızarıp

bozaran çocuğu bilgilendirmek için uğraşıyordu.

Mehmet Ali, duygulu bir çocuktu. Kendisine ilgi gösteren ve özenen bu iyi kıza hayır diyemezdi.

O ne söylerse Mehmet Ali'nin aklına kazınıyordu sanki. Kendi gücünün üstünde bir gayretle çalışıyordu. Onun, odanın birinde, bir köşede çalıştığını gören Vasfiye Hanım dudağını büküyordu.

Önce yüz vermek istemediği hâlde, bu yeni yetişen ve boya çeken çocuğu sevmeye başlamıştı. O da iki kere evlenmişti ama evlat yüzüne hasretti.

Neden çocuğu olmadığını soranlara,

– Aman aman gereği yok, ben çocuk sevmem, derdi.

İçinde bir çocuk hasreti, bir analık sevgisi varmış bunu şimdi anlıyordu.

Mehmet Ali'nin çalıştığı köşeye gidiyor, hemen toparlanıp ayağa kalkan çocuğa,

– Ne yapıyorsun diye bakmaya geldim, diyordu. Otur, otur. Ben gidip annene bir bakayım.

Seher'i bildiği gibi çalışmaya bırakmıştı. İki odalı ve salonlu evin pek fazla bir işi yoktu. Seher, en çok yemekle uğraşıyor ve Vasfiye Hanım'ın istediği yemekleri yapıyordu.

SAPAN

Seher Hanım, o mezar gibi ıslak ve karanlık odadan çıkarken yalnız kocasının ayakkabılarını almıştı. Adamcağız bu ayakkabıları ısmarlama yaptırmıştı. Ama bir iki defadan fazla giymek kısmet olmamıştı.

Seher Hanım ikinci kocasından kalan bu ayakkabıları satmayı aklına bile getirmedi. Bir gazeteye sararak oğluna verdi.

– Bunları götür, dedi. Gördükçe içim sızlıyor. Hani seyyar bir ayakkabı tamircisi var ya, ona ver. Belki satar, belki birisine verir.

Semtin kundura tamircisi günde bir defa olsun o caddeden geçerdi. Marifetli bir adamdı. Terlik söküklerini, ufak tefek ayakkabı yamalarını yapar, aza çoğa bakmazdı.

Mehmet Ali, onu köşe başında buldu. Üvey babasının ayakkabılarını açıp gösterdi. Remzi Usta:

– Bunlar yepyeni oğlum, dedi. Ben ne yapayım bunları?

– Al, senin olsun, dedi Mehmet Ali.

– Alayım mı? Ben tamirciyim, ayakkabı alıcısı değil.

– Al senin olsun. Ne yaparsan yap.

– Anlamadım. Ne demek istiyorsun?

– Sana veriyorum, dedi Mehmet Ali. Para filan istemem.

– İyi ama neden?

– Bunlar babamın ayakkabılarıydı, bir iki defa giydi. Kendisi öldü. Biz gördükçe üzülüyoruz.

Remzi Usta, ayakkabıları inceledi.

– Bunlar kırk iki numara, dedi. Benim ayağım ufaktır. Kırk numara ayakkabı giyerim. Ayağıma büyük gelmese giyerdim.

Bu sırada, Mehmet Ali'nin caddede ilk defa gördüğü genç bir adam geldi yanlarına. Üstü başı pek yoksul değildi. Yanağında bulunan bir yara izi dikkati çekiyordu. Kulağından çenesine doğru bir bıçak yarası vardı. Remzi Usta'ya:

– Şöyle iki parmak eninde, on santim kadar bir meşin veya başka bir deri var mı, dedi.

Remzi Efendi:

– Ne yapacaksın, dedi.

– Benim oğlan, sapan yapacağım diye tutturdu, dedi.

Remzi Efendi:

– O parçaların içine bak, dedi. İşine gelen var mı?

Adam bir ayakkabı dili buldu, onu aldı:

– Kaç para, dedi.

– Ben deri ticareti yapmıyorum, dedi Remzi Efendi. İşine geldiyse al git. Oğluna söyle komşuların camlarını kırmasın.

– Olur, söylerim, dedi adam. Eyvallah.

Deri parçasını cebine koyan adam çarşı tarafına doğru gitti. Remzi Efendi sordu:

– Kimin nesi bu adam?

– Bilmem, dedi Mehmet Ali. İlk defa gördüm. Yüzündeki yaraya dikkat ettin mi? Diş ameliyatı mı olmuş, yoksa bir kazaya mı uğramış?

Remzi Efendi, dikkat etmemişti. Ayakkabıları gazeteye sararak yanına koydu:

– İyi bir müşteri bulursak sana da para veririm, dedi.

– İstemez, dedi Mehmet Ali.

Oradan ayrıldı. Vasfiye Hanım'ın istediği üzümleri almak için çarşıya gitti. Kadın boğazına düşkündü. Ne yese pek beğenmez ama bitirmeden de bırakmazdı.

Seher Hanım, ona yemek beğendirmekte pek sıkıntı çekmiyordu. Annesinin sağlığında çok çeşitli yemekler yapmayı öğrenmişti. Yaşlı kadına haber vermeden aklına gelen güzel bir yemeği yapar, sofraya getirirdi. Vasfiye Hanım, kendisine danışmadığı için hem surat eder hem de yerdi.

Daha sonra bir gün söylenirdi.

– Geçenlerde yaptığın o hamur işinden tekrar yap Seher.

Uzun bir süre yeteri kadar beslenmeyen ana oğul, Vasfiye Hanım'ın evinde kısa zamanda canlanmışlardı. Seher Hanım'ın yanakları allanmış ve biraz daha kilo almıştı. Mehmet Ali de kendisini güçlü hissediyor ve ilerisi için güzel ümitler besliyordu.

Okulların açılmasına pek az kalmıştı. Niran bir defa Mehmet Ali'yi okul müdürüne götürmüş. Adamcağız temiz yüzlü çocuğu denemiş ve Niran'a yapılması gereken işlemleri anlatmıştı.

Mehmet Ali, sınava hazırlanıyordu. Bildiklerini tekrarlıyor ve bazen mırıl mırıl söyleniyordu. Vasfiye Hanım rahatsız olmasın diye salona çıkıyor, çalışma bittikten sonra da orada karanlıkta oturuyor ve ıssız caddeyi seyrediyordu.

Mehmet Ali'de bir sokak sevgisi vardı. Bu boşluk, bu kimsesizlik, bu gecelerin serinliği onu kendisine çekiyordu.

İşte yine böyle bir gece, el ayak çekilmiş, gece yarısını hayli ilerlemiş bir saatte, açık pencerenin önünde caddeyi seyrederken çat diye ses duydu. Sonra da bir daha. Dikkat etti. Bir apartmanın kapısına çekilmiş olan birisi caddeyi aydınlatan elektrik lambasına misket kadar taşlar atıyordu.

Lambanın dış fanusu parçalandı. Lamba sallandı. Sonra bir iki defa çat diye sesler çıktı. Sonunda elektrik ampulü patladı ve caddenin o kısmı karanlıkta kaldı.

O caddede böyle bir şey yapacak çocuk yoktu. Mehmet Ali'nin aklına yüzünde bıçak yarası olan adam geldi. O, sapan yapmak için meşin parçası istemişti Remzi Usta'dan. Sokak lambasını kırmak için mi bir sapan yapmıştı acaba!

Herhâlde kötü niyetli, ziyankâr bir kimse idi bu sapanla lambaları taşlayan. Bundan ne kazanacaktı ki?

Küçük kanatları lambanın ışığında beyaz beyaz parlayan kelebekler birden kaybolmuşlardı.

Caddedeki evlerde hiçbir ışık yanmıyordu. Mehmet Ali bunu yapanı göremediğine üzülerek çekildi ve yattı.

Mehmet Ali, ilkokul bitirme sınavının telaşı arasında bu lamba kırma işini unuttu. Komşuların pek yakıştırmamalarına karşılık sınav başarılı geçti. Mehmet Ali artık ilkokul diplomasına sahipti. Akranlarından bir yıl geri kalmıştı. Fakat o akşam daireye gelen Niran, Seher Hanım'ı tebrik ederek,

– Seher teyze, dedi. Bu sene çocuğu ortaokula yazdırmanız lazım. Ben derslerine yardım ederim. Masrafa babam da katılır.

Vasfiye Hanım:

– Destur, dedi. Ben burada eşek başı mıyım kızım.

Niran:

– Teyzeciğim, dedi. Siz çocukları sevmezsiniz de.

– Ben uslu başlı çocukları severim, dedi Vasfiye Hanım. Seni sevmiyor muyum?

– Üstüne bereket teyzeciğim.

– Sen tasalanma. Yalnız okula yazılma işlerine katıl. Sen de sevaba girmiş olursun. Mehmet Ali, seni çok sever.

– Ben de onu severim teyzeciğim. Bilseniz bugünkü sınavda başarılı olmasına ne kadar sevindim.

Onlar böyle sevinirken çocukları okula gidecek olan bu apartmandaki yazlıkçılardan bir aile, gelir gelmez kıyametleri koparmışlardı.

Evlerinde ne kristal kaplar kalmış ne televizyon ne teyp. Hırsızlar evin içini alt üst etmiş. Bayanın kürkünü bile götürmüşlerdi.

Kim yapardı bunu?

Hırsızlık masasından gelen memurlar, sokak lambasının kırılması ile bu hırsızlığın ilgili olduğunu gördüler. O semtte birkaç gün önce gene bir sokak lambası kırılmış, yine bir hırsızlık olmuş ve yazlığa gitmiş olan bir ailenin evi soyulmuştu.

Bunu herhâlde dairelerde kimlerin oturduğunu bilenler yapıyor önce lambayı kırarak caddeyi karartıyor sonra hırsızlığı yapıyorlardı.

Kendilerinden şüphe edilen kapıcıların ve onlara gelen misafirlerin araştırılmasına başlandı. Okul açıldığı sırada, aynı cadde üzerinde bulunan bir apartman kapıcısının dairesi aranırken orada lastikten yapılmış bir sapan bulundu.

Bu adamcağızın felçli bir oğlu vardı. Babası onu kucağına alarak güneşe çıkartır, birkaç saat sonra içeriye alırdı.

Kapıcı yeminler ediyordu. Böyle bir sapanı çocuğuna almamıştı ve zaten çocuk yerinden kalkıp da bununla oynayamazdı.

Peki ama bu sapanın onların dairesinde işi ne?

Onların kapıcı dairesi de yerin içine gömük gibi.

Kalorifer dairesinin yanında. Dışarıya açılan penceresinden yalnız geçenlerin ayakları görünüyor. Ama bu pencere içerinin rutubeti ve havasızlığı yüzünden daima aralık duruyor.

Kapıcı beş vakit namazında bir adamdı. Mahallede onu dürüstlüğü ile tanırlardı. Belki yirmi yıldır bu mahalledeydi. Değerli eşyası çalınmış olan daire sahibi hırsızların muhakkak bulunmasını istiyordu. O herkesten şüphe ediyordu. Bu nedenle, Kasım adındaki adam göz hapsindeydi.

Adamcağız bu suçun üzerine kaldığına mı yansın, yoksa bunca yıllık işini kaybedeceğine mi?

Hırsızlığı duyanlar yazlıktan birer birer geliyorlardı. Mehmet Ali de ortaokula yazılmıştı.

Bir gün okulun jimnastik salonunda yapılan gösterileri seyrederken son sınıfa gelmiş olan Niran:

– Duydun mu, dedi. Kasım Efendi'yi hâlâ bırakmamışlar. Bir haftadır adamın ailesi perişan. Karısı bakıyormuş apartmana.

– Sana bir şey söyleyeyim mi abla, o böyle bir şey yapmaz.

Niran:

– Peki, dedi. O sapanın evinde ne işi vardı?

– Ablacığım, Kasım Efendi, böyle bir işi yapacak olsa o sapanı ortada bırakır mı?

– Bırakmaz ama neden bırakmış yahut kim bırakmış?

– Ben birisinden kuşkuluyum.

– Kimden, dedi Niran.

– Yüzü yaralı adamdan.

– O da kim?

Niran, Mehmet Ali'yi dikkatle dinledi. Çocuk, babasının ayakkabılarını verdiği sırada eskici Remzi Efendi'den sapan için deri parçası isteyen adamı anlattı.

Niran:

– Nasıl bir adamdı bu, dedi.

– Yirmi beş yaşlarında bir adam. Hani pek yoksul değildi. Sözde oğlu varmış da ona sapan yapacakmış.

– Görsen tanır mısın, dedi Niran.

– Tanımaz olur muyum abla, dedi Mehmet Ali. Kulağından çenesine kadar bir yara izi vardı.

– Ne olmuş, yaralanmış mı?

– Ne bileyim, sormadık.

Niran bu, içi tez kız. Hiç rahat durur mu? Kalkar gider semtin komiserine. Efendim der, böyle böyle bir iş olmuş, belki işinize yarar diye rahatsız ettim. Komiser kızı dinler ve,

– Yüzü yaralı adam mı, der.

– Evet efendim.

– Çocuğuna sapan yapmak için eskiciden meşin istemiş, öyle mi?

– Evet efendim.

– Kimin nesiymiş bu adam?

– Arkadaşım onu bizim mahallede ilk defa görmüş.

– Sen o arkadaşını getir bana kızım.

Seher Hanım, bu olanları duyunca telaşlandı. Fakat bir olayın ortaya çıkmasına yardımcı olmak, hele Niran'la birlikte olursa Mehmet Ali'nin çok hoşuna giderdi.

Okul dönüşü kalktı komisere gitti. Komiser, Mehmet Ali'yi yumuşaklıkla karşıladı.

Mehmet Ali, bildiklerini anlattı. Komiser.

– Hangi yanağında yara izi vardı, dedi.

– Benim yanıma gelmişti, dedi Mehmet Ali. Benim sağ tarafımda durduğuna göre sol yanağında bir yara izi vardı.

– Ne olmuş, dedi komiser.

– Ne bileyim, dedi Mehmet Ali. Remzi Efendi de görmüş. Ne o bu adamı daha önce görmüştü ne de ben.

– Nasıl bir deri parçası istedi?

– Ben deriden anlamam. Bir eski potinin dilini verdi Remzi Efendi.

– Bu adamı görsen tanır mısın?

– Tanırım.

– Seninle müdüriyete kadar gidelim.

– Olur ama anneme haber vermem gerek. Kadıncağız merak eder.

– Bizim arabaya atlarız önce size uğrarız, oldu mu?

– Siz bilirsiniz.

– Bu hırsızlığın çözülmesine yardımcı olursan seni memnun ederim.

– Ben bir şey beklemiyorum komiserim.

YIRIK İBO

Komiser, Mehmet Ali ile birlikte Vasfiye Hanım'ın evine uğrayarak, Seher Hanım'a merak edecek bir şey olmadığını söyledikten sonra emniyet müdürlüğüne kadar gitmişti. Birlikte sivil bir şefin odasına girdiler. Komiser bu adama kısaca işi anlattı. Hırsızlık masası şeflerinden olan memur, bir iki albüm getirtti. Bunlara sıra ile fotoğraf yapıştırılmış ve fotoğrafların altlarına numara yazılmıştı.

Hırsızlık masası şefi,

– Bak oğlum, dedi. Bunların içinde o yüzü yaralı adamı bulabilecek misin?

Mehmet Ali, fotoğraflara dikkatle bakmaya başladı. Bir bir sayfaları çevirdi. Sonunda bir fotoğrafın üzerinde durdu.

– Efendim, dedi. Bu adam o Remzi Efendi'den deri isteyen adama çok benziyor ama bunun saçı yok.

– Bak bakalım, dedi şef. Belki başka bir resmi benzetirsin.

Mehmet Ali, iki albümü birer defa daha çevirdi. Sonunda,

– Bulamadım efendim, dedi.

Şef, telefonla bir yerle konuştu. Sonra komisere,

– Yırık İbo iki ay önce cezasını ödemiş, salıvermişler, dedi.

– Çengelli sabıkalılardan biri bu, dedi.

– Evet, dedi şef. Sen fotoğrafın bir kopyasını al, çocuğu da götür. Mümkünse o eskiciyi bul. Sapanı da al yanına.

Komiser:

– Başüstüne şefim, dedi.

Alacaklarını aldıktan sonra Mehmet Ali ile birlikte arabaya bindi ve semte döndüler.

Vakit hayli geçmiş, ortalık kararmıştı. Vasfiye Hanım'la annesi yemek yememişler, pencerede beklemişlerdi.

Mehmet Ali, iyi bir iş yapmış olmanın gururu içindeydi. Fakat Vasfiye Hanım başkalarının işine karışılmasını pek istemiyordu.

– Bak oğlum, dedi. Yüreklerimizi oynattın. Senin nene lazım elin sabıkalıları?

Mehmet Ali:

– Haklısınız, dedi. Ama ben böyle bir şey gördüğümü yalnız Niran ablaya söyledim. O gidip komiserle konuşmuş.

Seher Hanım:

– Ah o Niran, dedi. İçi içine sığmaz. Zaten bizi bir araya getiren de o. Ne diyeyim çok havalı bir kız.

Vasfiye Hanım:

– Niran bana da söyledi, dedi. O kapıcıya çok acıyor. Bir haftadır evinden uzak. Felçli oğlu, babam diye ağlayıp duruyormuş. Kadın da perişan. Kalorifer dairesinde temizlik yapılacak, kömür alınacakmış.

Niran da merak edip gelmişti. Mehmet Ali olanları ona da anlattı.

Kız sordu:

– Çengelli ne demekmiş?

Mehmet Ali:

– Ben bizim komisere sordum, dedi. Bu hırsızlar balkonlara, açık pencerelere çengel atıp bağlı olan ipe tırmanıp yukarıya çıkarlarmış.

– Soyulan daire üçüncü kattaydı, dedi Niran. Oraya kadar çengel atılır mı?

Mehmet Ali:

– Abla, dedi. Son zamanlarda çengelleri fırlatınca çok gürültü olduğu için bu hırsızlar, uzun balık kamışlarının ucuna çengelleri takıp balkonlara iliştiriyorlarmış.

Niran:

– Üçüncü kata kadar uzanan kamış olur mu, dedi.

Mehmet Ali:

– Bu hırsızlar çok çevik olurmuş. Bir balkona çıkar. Oradan daha yukarıdakine çengellerini takarlarmış.

– Bak bu olur, dedi Niran. Zaten o soyulan apartmandakiler yazlığa gitmişlerdi. Pencerelerinde hep gazete örtülü. Bundan dairelerin boş olduğu anlaşılıyor.

Niran, gittikten sonra Vasfiye Hanım:

– Çok meraklı kız. Ama temiz yüreklidir. Ne hırsızlığa içi dayanır ne de başı dertte olanlara. Geçenlerde bir dilenci kadın apartmanlara giriyor, kapıları çalıp dileniyordu. Bana da geldi. Baktım gençten bir kadın. Hanım çalışsana, pekâlâ iş görebilirsin, dedim. Kapıyı yüzüne kapattım. Bir de baktım ki bu kız duymuş benim söylediklerimi. Kadına bir şeyler vermiş. Sonradan bana gelince: "Benim fakire verecek param var kızım. Ama bunlar insanların duygularını kullanarak açıktan para kazanmak istiyorlar." dedim. Niran bana ne dese beğenirsiniz? Haklısınız teyze. Ama bu kadının sesi titriyordu. Kapılardan eli boş dönmek de insanı mutlu etmez. Ben cebimdeki iki yüz liralığı verdiğim zaman iki gözünden de yaşlar aktı, dedi.

– Bitirim kız, dedi Seher Hanım. Hamdi Efendi'ye de çok acırdı. İki kez komşu olan belediye hekimini bize getiren de odur.

Yemekten sonra Mehmet Ali, derslerine çalışmaya başladı. Ama aklı hep çengelli hırsızlardaydı. İkide bir kalkıp lambayı kapatıyor ve karanlıktaki salondan caddeye bakıyordu. Caddeye yeni bir lamba takılmıştı. Ortalık gündüz gibi aydınlıktı.

Yaklaşık iki yıl sokaklarda karanlıkta yaşamış olan

Mehmet Ali, o günlerde çektiği yalnızlığı, hatta açlığı unutamıyordu. Onda sokaklara karşı bir sevgi ve bir mahzunluk duygusu vardı. Sokaklar onu çekiyordu sanki. Küçük kelebeklerin lambaların çevresinde dönerek uçmaları, gündüz nerelerde barındıkları bilinmeyen sokak köpeklerinin çekine çekine çöp bidonlarına gelmeleri onun hoşuna giderdi.

Bazen üzüntüsünden ağlardı. Yüzündeki ıslaklığı gecenin sinsi rüzgârı üşütürdü.

Hamdi Efendi'nin iniltileri ve annesine seslenmeleri kulaklarından gitmiyordu. Bazen rüyasına giriyor, uyandığı zaman bir süre eski sıkıntılı günleri düşünmekten kendisini alamıyordu.

Annesi iki ateş arasında kalmıştı. Oğlundan mı geçsin, yoksa yatalak adamdan mı?

Kimsenin ölümüne sevinilmez ama bütün komşular, Hamdi Efendi'nin öldüğünü işitince rahat bir nefes almışlardı.

Ama şimdi onların Vasfiye Hanım'la oturmalarını çekemeyenler de vardı.

– Adamı inlete inlete öldürdü, diyorlardı. Şimdi rahata kavuştu artık. Yüzümüze bile baktığı yok. Kimseye iyilik etmeye gelmez. İşte böyle karşılık verirler.

Bu sözler Seher Hanım'ın kulağına kadar geliyor,

– Oğluma, sokak kapısının önünde paspasın üstünde oturmayı bile çok gördüler, diyordu. O ıslak odada insanın kemikleri sızlarken kendilerini büyük bir iyilik yapmış sayıyorlardı. Artık gece yarılarına kadar git sigara al, git yemek yap, git bulaşık yıka. Adam aşağıda durmadan bağırsın dursun.

O ıslak ve karanlık oda, onlar çıktı çıkalı öylece duruyordu. Ne kapıcı orada oturmaya razı olmuştu, ne de kiracı tutmuştu.

Seher, alışverişe çıktığı zaman, ayrıldığı apartmandan gelen bir hanım, bakkala veya manava seslenirdi.

– Ayaklar baş oldu değil mi? Hanımlar beklesin, sığıntıların işini gör.

Manav veya bakkal söylenirdi.

– Hanımefendi, Seher Hanım sizden evvel geldi.

Kadın hemen:

– Biliyorum, derdi. Ama saygı denilen bir şey var.

Bu dedikoduları Vasfiye Hanım da duyuyordu:

– A, diyordu. Delilerin zoruna bak. O ıslak mezarı kiraya verseler ya. Sanki apartman bağışlamışlar. Sen aldırma kızım. İnsanlarla uğraşmak kolay değil. Çirkefe taş atma, üstüne sıçrar demişler.

Seher Hanım'ın rahata kavuşmasını, renklenmesini, yanaklarının kızarmasını, kilo alıp, giyinip kuşanmasını çekemiyorlardı.

Vasfiye Hanım, bu genç ve güzel kadına para verir,

– Seher, derdi. Git, üstüne allı güllü bir elbiselik al. Seni böyle hep aynı elbise ile görmek istemiyorum. Benim de içim açılsın.

Mehmet Ali'nin temiz pak giyinmesinde okul çantası ile ortaokula gitmesi bile eski apartmanda oturanların canını sıkıyordu.

– Şuna da bak, diyorlardı. Yıl uğursuzundur derler. Kapı içlerinde pinekliğini unutuyor da havasından yanından geçilmiyor.

Öyle ya. İstiyorlardı ki bir şeyleri eksik olduğu za-

man hemen pencerelerden seslensinler de Mehmet Ali koşsun, üstelik geç kaldığı için azarlasınlar.

Çocuğun giyinip kuşanıp okula gitmesi yetmiyormuş gibi bir de çalışkanlığı vardı. Sanki okumaya susamış gibiydi. İlk karnesinde bir tek kırık not yoktu.

Buna karşılık o apartmandaki çocuklar itile kakıla okutuluyor ve bazen okula gidiyor gibi evden kaçıp soluğu sinemalarda alıyorlardı.

Birçok kötünün içinde bir de iyisi çıkar. Daire sahiplerinden biri bu kara ağızlı insanlara çatıyordu.

– Ne istiyorsunuz şu kadıncağızla oğlundan? Bedava iş gördürmediğinize yanıyorsunuz değil mi?

Mehmet Ali'nin Polis Müdürlüğüne gittiğini duyanlar,

– Eee, diyorlardı. Haytanın biriydi. Kötülük hiçbir zaman cezasız kalmaz. Yani küçük diye bırakmışlardır. Ne demişler, aç koma arsız olur, parasız koma hırsız olur. Hayta oğlan hem açtı hem parasız.

Beş vakit namazında olan kapıcı, Mehmet Ali'nin müdüriyete gidişinden iki gün sonra salıverilmişti.

Adama Yırık İbo'nun fotoğrafı gösterildiği zaman hiç duraksamadan anlatmıştı.

– Bu benim yeğenimdir. Geçenlerde bana gelmişti. Bir iftiraya uğrayıp cezaevine girdiğini söyledi.

Hırsızlık olayı çözülüvermişti. Buna Mehmet Ali'nin dikkati ve sokaklara olan sevgisi sebep olmuştu.

Eskici Remzi Efendi, ayakkabının dilini tanımış ve yüzü yaralı olan adamı seçmişti.

Yırık İbo arandı tarandı bulunamadı. Sonra kapıcıya köyünü sordular. Adamın bir şey sakladığı yoktu.

Kasabanın Emniyet Müdürlüğüne yazılan bir yazı üzerine köye giden bir jandarma, Yırık İbo'nun zaman zaman İstanbul'a gidip elden düşme radyo, televizyon gibi araçları getirip köyde sattığını öğrenmişlerdi. Çalınan aletlerin markaları, numaraları bilindiği için bunlar bir bir satıldığı yerden alınmıştı. Hatta çalınan kürk Yırık İbo'nun karısının üzerinde bulunmuştu. Adamı yaka paça getirmişler ve evinde satılmak üzere beklettiği bir yığın elektrikli aleti bir kamyona yükletip getirmişlerdi.

Yırık İbo'nun bağlı olduğu bir çete varmış. Adları Gece Kuşları imiş.

Yırık İbo yakayı ele verince sorgusu sırasında soyduğu evleri bir bir anlatmış ve çeteyi ele vermişti. Her yıl hırsızlık korkusu çeken o semt, bu çete yakalanınca rahat bir nefes almıştı. Televizyonu, teybi, bazı kristal takımları kendilerine iade edilen ailelerden biri, bu işin ortaya çıkmasına neden olan Mehmet Ali'ye bir kol saati hediye etmişti.

Komiser de eve kadar gelerek Seher Hanım'ı böyle akıllı ve mert evlada sahip olduğu için tebrik etmişti.

Fakat komiserin Vasfiye Hanım'ın evine gelmesini istedikleri gibi yorumlamaya kalkanlar,

– Demek bu hırsızlıkta oğlanın da parmağı var, demişlerdi. Durup dururken insanın evine polis gelmez.

Bazı komşuların ters düşünmelerine karşılık çarşıdaki esnaf Seher Hanım'a rastladıkça,

– Hemşire Hanım, diyorlardı. Sen o çocuğu polis okuluna ver. Cin gibi maşallah.

Seher Hanım'ın korkusu geçmişti. Ama o oğlunu

polis yapmayı hiçbir zaman düşünmemişti. Mehmet Ali'nin neye hevesi varsa onu olması daha iyi idi.

Vasfiye Hanım, Mehmet Ali'yi çok sevmişti. Bu çocuğun nezaketi, terbiyesi onu sevmek için yeterliydi. Üstelik canla başla çalışıyordu. İlkokulu beraber okuduğu arkadaşlarının bazılarına yetişmişti. Bunlar, bir sene sınıfta kalmış, paralı ailelerin çocuklarıydı.

Niran, arada bir aşağıya inerek onlara geliyor ve Mehmet Ali'nin derslerine bakıyor, onun daha kolay öğrenmesini sağlıyordu.

Vasfiye Hanım:

– Seher, diyordu. Ah bu kız iki yaş daha küçük, ya da Mehmet Ali, iki yaş daha büyük olsaydı. Vallah bu kızın altın gibi bir yüreği var. İnsan yalnız onun gözlerine baksa yeter.

İki sınıf yukarıda olan Niran, okulun en çalışkan ve gözde öğrencilerindendi. Arkadaşlarının içinde böyle sivrildiği ve güzel yaradılışlı olduğu için komşular onu da çekemiyorlardı.

ALIŞKANLIK

Liseye başlayacağı sıralardaydı. Vasfiye Hanım'ın salonunun açık penceresinden caddeyi seyreden Mehmet Ali'ye annesi,

– Daha yatmayacak mısın, diye sordu.

Mehmet Ali:

– Uykum yok anne, dedi. Bu serinlik çok hoşuma gidiyor.

Seher Hanım:

– Biz daha oturuyoruz teyzeyle, dedi. Televizyonda eğlenceli bir film var, gelsene.

Mehmet Ali:

– Caddeyi seyretmek bana daha iyi geliyor anne, dedi. Hatta çıkmak, dolaşmak istiyorum.

– Bu alışkanlığı bırakmalısın oğlum.

– Bırakamıyorum anne. Gece oldu mu sokaklar beni âdeta çekiyor. Hem şimdiye kadar bunun bir zararını görmedim.

– O zaman mezar gibi bir odadaydık. Hasta adamın iniltisinden, huysuzluğundan komşular bile rahatsız oluyordu. Hamdi Efendi ne kadar çektiyse biz de o kadar çektik. El ermez güç yetmez, adam vardan yoktan anlamaz. Sen de bu sıkıntılı günlerin etkisinden kurtulamadın. Sen zaman zaman karanlık bir köşeye çekilip bir ağaç gibi bir eşya gibi hareketsiz, sessiz kalmak istiyordun. Ne babanın ne de Hamdi Efendi'nin zamanlarında bu kadar rahat ettik, diyordu. Ama çektiğimiz sıkıntılı günler hâlâ yakamızı bırakmıyor.

Vasfiye teyze, içerden sesleniyordu.

– Ana oğul ne konuşuyorsunuz?

– Huysuz kadın, dedi Seher Hanım. Biraz fısıldaşsak kuşkulanıyor. Ben gidiyorum, sen de gel.

Seher Hanım salondan çıktı. Vasfiye Hanım'ın odasına girdi. Oradaki televizyonun karşısında oturan Vasfiye Hanım'a,

– Caddeyi seyrediyor, dedi. Seyredecek bir şey olsa bari. Ne gelen geçen var ne de değişen bir şey.

Vasfiye Hanım:

– Bu çocuk Niran'a tutkun olmasın Seher, dedi.

Seher Hanım:

– Aman teyzeciğim, dedi. Kız iki yaş büyük ondan.

– Böyle duygular yaşa bakmaz kızım. Bir kere kız çok güzel. Ben bile sık sık görmek istiyorum.

– Allah, bağışlasın teyze. İnci gibi kız. İnsan gözlerine bakmaya doyamıyor, gezme yürüme ne demek. Al karşına Niran'ı seyret.

– Gördün mü ya. Biz böyle düşünürsek Mehmet Ali ne yapsın?

– Ama teyzeciğim, Mehmet Ali haddini bilir.

– İnat etme Seher. Bu yaşta insan sınır tanımaz. Gençlik bu. Çocuk on altı yaşına basıyor. Başında kavak yelleri esiyor. Sonra kız hiç sakınmıyor. Geliyor, beraber çalışıyor, en tatlı sesiyle konuşuyor. Çocuk kalkar ümitlenir.

– Teyze, korkutuyorsun beni.

– Bunda korkulacak bir şey yok Seher. Bizler kızlığımızda böyle duygulara hiç mi kapılmadık? Kendinden pay biç.

– Ben hatırlamıyorum böyle duyguları, dedi. Sonra Niran'a karşı nankörlük olur. Kız herkese karşı elinden gelen iyiliği yapıyor. Mehmet Ali'ye kalsa ne ilkokulu bitirirdi ne de ortaokulu görebilirdi. Onda bir sokak sevgisi başlamıştı. Bu yüzden ona da gece kuşu diyorlardı. Yarı aç, yarı hasta sokakta, kapının eşiğinde bir paspas gibi oturur, saatlerce caddeyi seyrederdi. Oğlumun geleceğinden bu yüzden korkuyordum. Komşuların bile diline düşmüştü.

– Aklı başında çocuk, dedi Vasfiye Hanım. Belki çektiği sıkıntılar yüzünden fazla duygulu. Pencereden

geceyi seyretmesinde ne zarar var? Bundan hoşlanıyor, varsın hoşlansın. Ortayı bitirdi mi, sen ona bak.

– Sayende liseye gidecek teyzeciğim, Allah senden razı olsun. Bana kalsa yapamazdım bunu.

– Bana değil, Niran'a dua et sen.

Bu sırada Mehmet Ali, karanlık pencereden, elektrik lambasının çevresinde durmadan dönen kelebekleri seyrediyordu. Kim bilir nerede barınan bir köpek yavaş yavaş geliyor. Kapıcıların sokağa bıraktığı çöp bidonlarına yanaşarak yiyecek arıyordu.

Sonra karanlıklarda bir gölge beliriyor. Işığın altından geçiyor, bazen durarak bir düdük çalıyordu.

Bu, sokakları bekleyen bekçilerden biriydi.

Onun düdük sesine, çok uzaklardan gelen bir düdük sesi karşılık veriyordu. Daha değişik bir düdüğün sesi.

Bazen sokakta oynamış olan çocukların unuttukları bir kazağı, içinde yemek yedikleri bir tabağı bulan bekçi bunları pencerelerin içine kaldırıyor, çöp bidonlarını deviren köpekleri kovalıyordu. Bu köpekler, kuyruklarını bacaklarının arasına çekerek kaçıyorlardı.

Bazen, Mehmet Ali'nin bu alışkanlığı ile Niran da alay ediyordu ve,

– Sokak çocuğu, diyordu. Ne anlıyorsun bu yalnızlıktan?

– Abla, diyordu Mehmet Ali. Bir süre sokaklar benim mekânım oldu. Karanlık bir köşeye saklanır, orada kaybolmak isterdim. Açılıp kapatılmayan bir kapı veya bir elektrik direği gibi. Bunun da bir lezzeti, bir inceliği var Niran abla.

Niran, pekâlâ anlıyordu ama alayı bırakmıyordu.

Kız, Seher Hanım'la Mehmet Ali'nin bedava avukatlığını yapıyordu. Kulağına onların aleyhinde bir konuşma erişirse hemen parlıyor,

– Seher teyzeyi bedava çalıştıramadınız değil mi, diyordu. Mehmet Ali'yi de gece yarısı sağa sola koşturarak açık dükkân aratıp içki aldıramadınız. Onlara çok gördüğünüz mezar gibi odayı tutan da çıkmadı daha.

Niran'la kolay kolay başa çıkılmaz. Çok kızan genç kadınlar,

– Sana da ne oluyor, boyalı bebek, diyorlardı.

Niran, boş durur mu?

– Benim boyalarım Allah vergisi, diyordu. Makyaj değil seninki gibi.

Niran'ın haksızlığa hiç tahammülü yoktu. Onun kaç defa okuldan gelirken atını kırbaçlayan bir arabacıya çattığını görmüşlerdi. Arabacıyı aşağıya indirir, bazen kendisi bile arkadan arabaya dayanır, hayvana arabayı çekmek için yardımcı olurdu.

Önce kızan arabacı sonradan,

– Sağol küçük hanım, derdi. Allah, bahtında güldürsün.

Ana caddeden, çarşıdan geçerken bazı dükkân sahipleri, genci ihtiyarı ellerindeki işi bırakıp onun gidişine bakarlardı. Okul çantasını koltuğunun altına sıkıştırır, elleri pardösüsünün cebinde, önüne bakarak hızlı hızlı yürürdü.

Bakkal ve manav çırakları,

– Benimki geçiyor, derlerdi birbirlerine.

Bir başka çırak:

– Hava alırsın sen, diyordu. O ne seninki ne de benimki, o kim bilir kiminki.

Niran, okulda da hızlı ve çenebazdı. Sırasında öğretmenlerle kıyasıya çatışır, haklı olduğu yerde büyük küçük tanımaz,

– İyi vallahi, derdi. Hakkını aramak saygısızlık mı?

– Aman aman sus, derlerdi.

– Susarım, derdi Niran. Ancak susmak karşısındakini haklı göstermek değildir. Belki manasız bir çekişmeyi kapatmak ve kendisinden büyüğü ile arasının bozulmasını istememek demektir.

Bazı öğretmenler kıza ukala lakabını taktıkları hâlde, onun bir çekişmeden sonra gelip ellerini tutup öpmesi karşısında hemen gevşerler ve sırtını okşamaktan bazen yüzünü öpmekten kendilerini alamazlardı.

Niran, sık sık:

– İnsanlar, yanlışlığı, geçimsizliği önce kendilerinde aramalı, derdi.

O, evinde de çok konuşan ve birçok işe karışan bir kız evlattı.

Onun yüzünden annesi ve babası komşularıyla pek geçinemezdi. Böyle olduğu hâlde, dedikoducu komşular, kızın apartmana geleceği saati bekler, onu görmeyince yapamaz, bir kısmı:

– Şeytan, şu kızı yakala mıncıkla diyor, derlerdi.

Geceyi gündüze katıp okul için çalıştığını gören olmamıştı. Babası şakadan,

– Ne o, okuldan vazgeçtin galiba, dediği zaman Niran:

– O benim sorunum baba, diyordu. Akşama kadar okuldayım, bir de eve gelince mi çalışayım?

Babası bazen karnesini sorar ve biraz da çekinirdi.

– Kızım, karneni imzalatmadın. Yoksa canını sıkacak bir şey mi var?

Niran:

– Nasıl olsa vakti var, diyordu. Buyurun, bakın.

Babası, bakar ve sekizden aşağıya not görmez, buna şaşardı. Çünkü aynı okula giden çocukların ana ve babaları,

– Bizimkinin gene dört tane kırığı var, diyorlardı. Gece yarısına kadar çalışıyor, gene kırık gene kırık.

Niran, gezmeden, yürümeden de geri kalmazdı. Annesini de avare eder, sonra onunla birlikte yemek hazırlığı yapardı.

On yedi yaşında liseyi bitirecekti. Yüksek tahsil yapmaya hevesi vardı. Avukat olacaktı. Bunun için Hukuk Fakültesi'ne girmesi gerekiyordu. Kız, kendisine yakışan bir mesleğe hazırlanıyordu.

Vasfiye Hanım, Niran için,

– Yazlığa, eğlence yerine, lale bahçesine filan girmeye ne gerek var, diyordu. Niran'ı karşına al, ferahlarsın.

Hiç kimse ile geçinemeyen, kendisine hizmet edenlerin yaka silktikleri bu kadın, o semtte yalnız Niran'ı severdi.

Çağırdığı hizmetçi çalışırken başında duran, onun her hareketine kusur bulan Vasfiye Hanım, ilk günlerde Seher Hanım'ı da yıldırmıştı ama biraz sonra âdeta teslim olmuştu. Vasfiye Hanım bu genç kadını

kaçırmaktan korkmuş, geçimsizliği bırakmıştı.

Hele Seher'in kendisini haftada bir olsun banyoya oturtup çocuk yıkar gibi yıkaması, sonra hemen yatırıp eline de ıhlamur fincanını dayaması kadının hoşuna gidiyordu.

Kimsesi ve varisi olmayan bu kadın, varlıklı sayılırdı. Bankada biraz parası ve kocasından bağlanmış hayli yüksek dul maaşı vardı. Onu bankaya kadar Seher götürüp getiriyordu. Komşuların,

– Bakalım Seher bu huysuz kadına kaç gün dayanacak, demelerine karşılık o, onlarla alay ediyordu.

Seher hiçbir şikâyette bulunmuyor ve kadını yoklamaya gelenler Seher'in hiç de bir hizmetçi durumunda olmadığını görüyorlardı.

Vasfiye Hanım, Seher'e verdiği otuz bin lira aylığı kaldırmıştı ortadan. Para pul artık Seher'in elindeydi. Hatta yemekleri o seçiyor ve kadın hiçbir zaman bundan şikâyetçi olmuyordu.

Öyle ki misafir geldiği zaman Vasfiye Hanım,

– Seherciğim, diyordu. Bak komşum uzaktan geldi. Öğle yemeğine alıkoyayım diyorum. Ne dersin?

Seher:

– Elbette, diyordu. Memnun etmeye çalışırız.

Bazen dar vakitte birkaç türlü yemek yapar, bunların hepsi de tadında ve tuzunda olurdu.

Etraftan Seher'e laf getirenler oluyordu. Böyle geceli gündüzlü çalıştıktan sonra ayda iki yüz elli, üç yüz bin liraya para demeyecekti.

Seher, bunlara teşekkür ediyor,

– Bu kadının kahrı çekilmez, diyenlere,

– Şimdi ana kız gibi geçiniyoruz, derdi.

Vasfiye Hanım'ın onları bırakmaya hiç niyeti yoktu. Hatta Seher'e olan güvenini göstermek için bankadan para çekmeye onu da ortak etmişti. Seher gider, istenilen parayı çeker getirirdi.

Alışverişi yapan Seher, apartman dairesinin hesaplarını da elinde tutuyor ve ödenekleri zamanında yerine getiriyordu.

EVLATLIK

Çocuklardan nefret ettiğini söyleyen ve onların penceresinin altında bile oynamasına katlanamayan Vasfiye Hanım, kendisini ziyarete gelen komşularına Mehmet Ali'yi öve öve bitiremiyordu.

Mehmet Ali, on altı yaşında, lisenin birinci sınıfına gidiyordu. Bıyıkları terlemeye başlamış, biraz zayıf ama uzunca boylu ve yakışıklı bir gençti. Okumaya bir yıl ara verdiği hâlde, birlikte okula başlayan arkadaşlarıyla birdi. Onlar ya devam etmemiş, ya birer sene sınıfta kalmışlardı.

Mehmet Ali, giyim konusunda titizdi. Daima koyu renk bir elbise giyiyor ve tertemiz beyaz gömleğiyle kravat takıyordu.

İşte bu yıl, Vasfiye Hanım hastalanmıştı. Yetmiş yaşının üzerindeki kadının, bel kaymasının tedavisi için yapılan bir operasyondan sonra belden aşağısı felç olmuştu.

Artık yürüyemiyor, muhakkak bir kimsenin bakımına ihtiyaç duyuyordu.

İyileşmekten ümidini kesince bir yatağa bağlanıp kalmaktan korkmuş, tekerlekli bir sandalye aldırtmıştı.

Sabahleyin tuvaletini yaptıktan sonra, bu sandalye yerleşiyor, Seher Hanım onu istediği yere götürüyordu. Bazen güneş ister, salonun güneş gören penceresinin önüne gider, bazen Seher Hanım'a bakmak için mutfakta otururdu.

Seher Hanım beslenmiş, sağlığına kavuşmuş bir kadındı. Buna karşılık, hastalığı sırasında Vasfiye Hanım, hayli kilo vermiş, hafiflemişti. Genç kadın onu kucaklayıp kaldırabiliyor, bazen balkon kapısından oraya konan bir başka koltuğa götürüyordu.

Vasfiye Hanım kendisini bu genç kadına bırakmıştı. Zaman zaman düşünüyor ve bu hâliyle hastanelik olup kalacağını anlıyordu.

Seher'i çekemeyen komşu çoktu. Sözde eğlendirmek için Vasfiye Hanım'a geliyor ve:

– Seni bu hâle tesviyecinin karısı getirdi, diyorlardı.

Vasfiye Hanım böyle söyleyenleri susturmuş ve,

– Bana canla başla bakan Seher'i kötülemeyin, demişti. Benim bakacak kimsem yok. Kardeşime hâlimi yazdım, geçmiş olsun, diye cevap verdi, hepsi bu kadar. İnsan kendi kardeşinden bile yardım göremiyor. Ama başları sıkışınca para istemesini bilirler.

Haftada bir gelen hekim,

– Hanımefendi, demişti. Bu yaştan sonra ayağa kalkıp yürümeniz pek mümkün görünmüyor. Allah'tan gelen bu üzücü hâli kabul ediniz daha fazla üzülerek gücünüzü yitirmeyiniz, sizin gibi rahatsız olan binlerce hasta var.

Vasfiye Hanım üzülmedi değil. Ama inançlı bir kadındı. Her iyilik ve fenalığın Allah'tan geldiğini düşünürdü. Başka bir şehirde çalışan erkek kardeşinden yakınlık görmeyince Seher Hanım'ı elden kaçırmamaya karar vermişti.

Kardeşinin yazdığı mektubu Seher okumuştu. Bu mektupta kardeşinin, "Abla parasız değilsin, kendine baktır." diye yazdığını işitince,

– Görüyor musun kızım, demişti. Sağ elden sol ele fayda yok.

Sonra bir gün, yalnız kaldıkları sırada,

– Seher, dedi.

– Efendim.

– Bak kızım ben ne düşünüyorum. Benim çocuğum olmadı. Bir erkek kardeşim vardı, o da kendi hayatının sıkıntıları içinde. Seneler var ki kapımı çalmış değil. Ben mektup yazmasam arayıp sormaz. Yazdığı her mektubunda da çektiği geçim sıkıntısından söz edip biraz para ister. Ben ondan hiçbir zaman parayı esirgemedim. Nur içinde yatsın, kocam bana bir aylık, biraz da para bıraktı. O ölünce bu daireyi aldım. Ben aslında geçimsiz bir kadın değilim ama çevremdeki ilgisizlikler ve verdiğim parayı azımsayanlar beni bu hâle getirdi.

– Evet efendim.

– Diyorum ki seni evlat edineyim.

Seher şaşmıştı.

– Şey, dedi. Bununla bir değişiklik olmaz.

– Nasıl olmaz kızım? Ben gözlerimi kapayınca neyim varsa sana kalır.

– Ama sizin kardeşiniz var.

– Var mı yok mu, orasını Allah bilir. Yatıp kaldım, kalkıp geldi de hâlime baktı mı?

– Efendim, bilirsiniz ki böyle arayıp sormayanlar, Allah herkese gecinden versin, bir ölüm oldu mu koşup gelirler.

– Doğru kızım, çok doğru. Ama ben, benden sonra seni rahatsız etmelerini istemem. Yazacağım kardeşime.

– Siz bilirsiniz teyzeciğim.

Vasfiye Hanım, bu mektubu Mehmet Ali'ye yazdırdı.

– Bak kardeşim, demişti. Benim yanımda kimse durmuyor. Çocuklu bir hanım bakıyor bana. Onu evlat edinmek istiyorum. İleride beni de onları da rahatsız etme.

Bu mektuba kardeşi şöyle cevap vermişti.

– Abla, sen kimseyle geçinemezsin. Benim senden bir şey beklediğim yok ama sonra pişman olursun. Elin kadını yabancı birine ne kadar bakar?

– Elin kadını senin gibi vefasız kardeşten daha iyi bakar, diye yazdı Vasfiye Hanım. Kaç yıldır onlarla beraberim. Bir gün bile bana yük olmadılar. Bundan sonra bana abla deme.

İşte bu mektuptan sonra önce bir hekim getirerek sonra da noteri çağırarak gereken işlemleri yaptırdı. Arkasından bir avukata başvurarak Seher'i kendisine evlat etme işini tamamladı. Arkasından tapu memuru ile iki tanık getirtti ve apartmandaki dairesini, kendisine ölünceye kadar bakmak şartıyla Seher Hanım'a verdi.

Komşuları ayağa kaldıran bu olay, yalnız Niran'ı sevindirmişti. Hukuk Fakültesine girmek için uğraşan kız, dedikoducu komşulara soruyordu:

– Vasfiye teyzeye hanginiz bir bardak su verdiniz? Hanginiz kaldırıp yıkadınız, hanginiz ona baktınız? Seher abladan ne istiyorsunuz? Sizler komşu değilsiniz, yalnız hasetçiniz.

Bu hasetçiler, bir yolunu bulup Vasfiye Hanım'ın kardeşine mektup yazdılar.

– Nesi var, nesi yok ayak takımından bir kadına verdi. Komşu olarak size yazıyoruz, söylemediniz demeyin.

Vasfiye Hanım'ın kardeşi daha önceki mektubu alınca ablasının kendisine yazdıklarının bir tehditten ibaret olduğunu sanmış ve haberi alınca aklı başından gitmişti.

– Sen ayak takımından bir kadına, onun haylaz oğluna nen var nen yoksa nasıl bırakabilirsin? Senin kardeşin, senin yeğenlerin yok mu? Böyle bir şeyi ben kabul etmiyorum.

Vasfiye Hanım da cevap yazdırdı.

– Sevgili kardeşim, sen ister kabul et, ister etme. Enişten öldü öleli kapımı çalmadın. Kocamdan ka-

lan nem varsa istediğime veririm. Her şey kanunlara göre yapılmıştır. Atı alan Üsküdar'ı geçti. Artık beni rahatsız etme.

Mektuba cevap gelmedi. Fakat Seher'in canı sıkılmıştı. O, kimse ile dalaşmayı sevmezdi, Vasfiye Hanım'ın kardeşi Muhtar Bey'in ilgisiz ama para arsızı bir kimse olduğunu anlamıştı.

Apartman dairesine sahip olduğu gibi bankadaki parayı da çekip kendi adına yatırdı. Şimdi komşular,

– Tesviyecinin karısına bak, diyorlardı. Ne yaptı yaptı, kadına çıyan gibi sokuldu önce yatalak etti, sonra da nesi varsa elinden aldı. Bakalım Vasfiye Hanım'ın başına daha neler gelecek.

Seher, artık bu yaşlı ve inmeli kadına bir yabancı gibi değil, kendi anası gibi bakıyordu. Onun bütün işlerini görüyor, onun suyuna gidiyor, temizliyor, giydiriyor, saçlarını tarıyor ve bunları yaparken en tatlı dilini kullanıyordu. Hatta geceleri bir şey ister diye oğlu ile yattığı odadan çıkmış, onun odasındaki divanın üzerinde yatmaya başlamıştı.

Vasfiye Hanım, yatağında dönse veya ağzından bir ses çıksa Seher hemen kalkıyordu.

– Bir şey mi istediniz anne?

– Hayır.

Vasfiye Hanım, artık yalnız değildi. Bir kızı ve bir torunu vardı.

Mehmet Ali, okuldan dönünce mutlaka onun yanına gider, hatırını sorar, ona gazetelerden neşeli şeyler bulup okurdu.

Bu filiz gibi büyüyen, yakışıklı delikanlı, Vasfiye

Hanım'a torun yokluğunu da unutturuyordu. Eskisinden daha iyi bakılan kadın, kendisini bu ana ile oğula bıraktı. Bazı komşular,

– A Vasfiye Hanım, diyorlardı. Her şeyini mi verdin bu kadına? Elden cefa zehirden şifa demişler duymadın mı?

– Üstümdeki gömleğe, parmağımdaki yemen taşlı yüzüğe kadar nem varsa hepsi Seher'in, diyordu Vasfiye Hanım. Daha bir diyeceğiniz var mı?

Kadını temiz pak, bakımlı ve hatta neşeli görenler onun üstünde bir etki yapamıyorlardı.

– Öyle ya, diyorlardı. Ben de böyle koskoca bir apartman dairesi alsam, ben de bankadaki hazır paraya konsam, ele güne karşı bunları bana veren kadına bakarım.

– Bu kadın öyle kolayına ölmez, diyorlardı Seher'i yalnız görenler. Seni ihtiyarlatır. Onun sağlığında ne istediğin gibi yaşayabilirsin ne de evlenirsin.

Seher kısaca,

– Ben hayatımdan memnunum, diyordu.

Seher, Mehmet Ali okuldan geldikten sonra Vasfiye Hanım'ı ona bırakarak alışverişe çıkardı. Onun sokağa çıktığını görenler,

– Yıl uğursuzundur, diyorlardı. Haspanın kurumundan yanına varılmıyor. Bizim apartmanda zil çalınca geldiğini unuttu.

Fakat o Yırık İbo'nun amcası olan kapıcı, Mehmet Ali'nin ortaya çıkarak kendisinin suçsuz bulunmasını sağladığını biliyor ve,

– Ben İpramın böyle hırsızlık edeceğini nereden

bilirdim, diyordu. Bu çocuk onun lambayı taşladığını görmüş, kalkmış komisere haber vermiş, ben de yakamı kurtardım. Yeğen değil düşmanmış. O sapanı kalkmış bana uğradığı gün, pencereden içeriye atmış. Benim oğlan Allah'ın bir garibi.

Kapıcı bir ara, kapının içinde oturduğu için oradan uzaklaştırmak istediği Mehmet Ali'ye şimdi Küçük Bey diyordu.

Mehmet Ali'nin gece sevgisi bitmemişti. Özellikle yaz geceleri, açık bir pencerenin önünde oturup sokağı seyretmeyi çok seviyordu. Bu nedenle Niran da ona Gece kuşu, diyordu.

Mehmet Ali, bazen uykusu kaçtığı sırada bile kalkıp odanın penceresinden sokağa bakıyor ve kollarını koyduğu pencerenin eşiğinde uyukluyordu. Bu huyunu senelerden beri bırakmamıştı, bunun kimseye bir zararı da yoktu.

İşte lise birdeyken bahara çıktıkları ve ilk yaz mehtabının parladığı bir gece, bütün apartmanlar kapı pencere kapalıyken, caddenin lambasından, ay ışığından başka bir aydınlık görünmezken Mehmet Ali, caddeden düşe kalka geçen bir adam görmüştü. Bu adam, bir taraftan öbür tarafa yalpalanıyor, Boğaziçi'nde her iskeleye uğrayan vapurları hatırlatıyordu.

Bir ara elektrik direğine yaslanmıştı. Sarhoşluk gülünç bir hâl olmalıydı.

Fakat Mehmet Ali gülmedi. Adam kendisini toparlamaya çalışırken karanlığın içinden iki adam koşarak gelmiş ve adamın kollarına girerek onu karga tulumba götürmüşlerdi. Mehmet Ali adamın,

– Bırakın beni be, ben evime gidiyorum, dediğini duydu.

Onlar gittikten sonra sokak derin bir sessizliğe büründü. Aradan birkaç dakika geçmeden, acı bir feryat duyuldu.

– İmdat, yandım Allah!

Sonra sesler kesildi. Acaba ne olmuştu?

Ne bir kapı açılmıştı ne de bir pencere. Adamın çığlığını duyan olmamıştı.

Mehmet Ali'nin uykusu büsbütün kaçtı. Dakikalarca karanlığı dinledi. Sonra, üst üste bekçi ve polis düdüklerinin öttüğünü duydu. Biraz sonra da artık bütün sesler kesildi.

Mehmet Ali, ertesi sabah okuluna giderken üniversite işleriyle uğraşan Niran'a rastladı. Ona gördüklerini anlattı, kız,

– Sahi mi, dedi. Ne oldu acaba?

– Adam can acısıyla bağırdı. Daha sonra bekçi ve polis düdüklerini duydum.

– Belki sarhoş adamı soymuşlardır, dedi Niran.

– Ne bileyim, dedi Mehmet Ali. Uykum kaçtı.

– Gidip baksaydın.

– Nasıl giderim? Vasfiye Hanım darılır.

SOYGUN

Bir gün sonra, apartmanın önünde bekleyen Mehmet Ali, Niran'la birlikte yürürken kız sordu,

– Sabahleyin gazete okudun mu?

– Hayır, dedi Mehmet Ali. Biz gazete almıyoruz. Bazen Vasfiye Teyze bana aldırtıyor, vakit geçirmek için ona ben okuyorum.

Niran, okul çantasından çıkardığı katlanmış bir gazeteyi uzattı.

– Şurasını oku bakalım, dedi.

Gazetede, "Soygun" başlığı altında bir haber vardı. Geç vakit meyhaneden çıkan ve maaş almanın keyfiyle

sarhoş olarak evine giden Sabri adındaki memuru köşe başında yakalayan bir soyguncu, adamın cüzdanını ve saatini almış, bağırması üzerine bıçaklayarak kaçmış. Bıçağı orada, bir arsanın içinde bulmuşlar. Adam hastaneye kaldırılmış, koma hâlindeymiş.

Mehmet Ali:

– Bak sen şu rastlantıya, dedi. Demek adamı soymuşlar.

– Giydirecek değiller ya, dedi Niran. Elbette soyarlar. Şimdi içki içip sarhoş olmanın zararını anladın ya.

– Anladım abla. Ama adam bağırmıştı.

– Şarkı söyleyecek değil ya, dedi Niran.

– Sonra bir şey daha var. Gazete bir kişiden bahsediyor. Ben iki tarafa yıkıla yıkıla giden adamı iki kişinin kollarına girerek sürükler gibi götürdüklerini gördüm.

– Bir olmuş, iki olmuş, ne fark eder? Adam herhâlde kendisini soyanları tanır.

– Yaşarsa ne iyi.

Konuşma bu kadarla kalmıştı. Aradan iki gün geçti. Yaralı adama operasyon yapılmış, sağlığı hayli düzelmişti. Boş olan arsada yatan bir serserinin bu işi yaptığını düşünerek kendisini göz altına almışlardı. Bıçak onun barındığı arsada bulunmuştu.

Niran:

– Bu serseri Halit'tir, dedi. Ama onun böyle bir iş yapacağına inanmam. Sen de tanırsın.

– Tanırım, dedi Mehmet Ali. Bazen odun yerleştirir, kömür taşır, evden eve taşınanlara hamallık eder.

– Tamam, dedi kız. Bu sefer serseriliğin cezasını çekecek.

Kızın içi durur mu? Gene gidip komisere Mehmet Ali'nin gördüklerini anlatmış, komiser bekçiyi göndererek Mehmet Ali'yi çağırttı. Seher Hanım buna çok sıkılmıştı, oğluna,

– Beni de rahatsız ediyorsun Vasfiye Hanım'ı da, dedi.

Mehmet Ali, ister istemez komisere gitti. Adam onu gülerek karşıladı.

– Senin şu abla dediğin kız var ya, dedi. Bana bir şeyler anlattı. Sen soygun olduğu sırada penceredeymişsin. Geceyi seyrediyormuşsun.

Mehmet Ali:

– Uykum kaçmıştı, dedi. Belki saat bir vardı. Camı açtım, caddeye bakıyordum. Bir adamın düşe kalka geldiğini gördüm. Lambanın asılı olduğu direğe yaslanmıştı. Sonra iki adam geldi onun geldiği taraftan, koyu renk elbiseleri vardı ikisinin de. Adamın koluna girdiler. Ben arkadaşları sandım. Adamın ayaklarını yerden kestiler âdeta. Çabucak bizim caddeden uzaklaştırdılar. Hemen arkasından adamın bağırdığını duydum.

Komiser:

– Adam koluna girenleri tanıyor gibi miydi?

– Ne bileyim, dedi Mehmet Ali. Belki de tanıyordu. Çünkü bırakın beni ben evime gidiyorum, dediğini iyice duydum.

Komiser:

– Bak kardeşim, dedi. İyi hatırlamaya çalış. Serseri Halit'i yakaladılar ama ben de onun böyle bir iş yapacağını ummam. Sonra sen iki kişiden söz ediyorsun.

– Evet, dedi Mehmet Ali. İki kişiydiler. Sonra bir şey var. Halit'in öyle giyip çıkartacağı takım elbisesi yoktur. Bütün kış komşulardan birinin verdiği açık renk ceketle gezdi.

– Bıçağa ne dersin?

Komiser böyle sormuştu. Bu tür olaylarda dışarıda olanların görüşlerini alırdı daima.

Mehmet Ali:

– Nasıl bıçakmış, dedi.

Komiser:

– Servis bıçağı, dedi. Yani serserilerin taşıdıkları kamalardan filan değil.

Mehmet Ali:

– Bu soygun işini kim üzerine aldı, diye sordu.

– Niye soruyorsun, dedi komiser. Elbette bu gibi suçların uzman memurları vardır.

– Ama onlar Halit'i tanımazlar, dedi Mehmet Ali. Siz semtinizi iyi tanırsınız.

– Ne demek istiyorsun?

– Akıl öğretmek gibi olmasın ama ben sizin yerinizde olsam adamın hangi meyhanede içtiğini araştırırdım.

– Arayıp buldum farz et, dedi. Ne olacak sonra?

– Orada bir servis bıçağının kayıp olup olmadığını da öğrenirdim.

Komiser:

– Bunlar benim aklıma gelmedi değil, dedi. Ama biz ancak üzerimize aldığımız işleri yaparız.

– Tanık olarak işe karışamazsınız, dedi Mehmet Ali. Zavallı bir serseriyi kurtarmak da sevaptır. Halit'in

bir Arnavut çakısı vardır. Çocuklara değnek filan yontar. Onda öyle servis bıçağı ne arar.

– Peki kendi fikrini tamamla bakayım.

Mehmet Ali:

– Adamı soyanların iki kişi olduğuna yemin ederim, dedi. İkisi de koyu renk elbise giymişti. Bizim caddeden köşeyi dönünce sokak biraz karanlıktır. Halit'in barındığı arsa da orada. Soygun için harika bir yer, değil mi?

– Öyle, dedi komiser. Fakat bekçi ile polisler adamın yanına koştukları zaman Halit'i duvarın üstünde görmüşler.

– Orasını bilmem, dedi Mehmet Ali.

Komiserin yanından ayrılan Mehmet Ali eve döndü. Seher Hanım hayli merak içinde kalmıştı. Vasfiye Hanım:

– Ne oldu oğlum, dedi. Gene bu işe de karıştın mı?

Mehmet Ali:

– Halit'i soyguncu diye yakalamışlar, dedi. Bence Halit, Allah'ın bir garibidir. Ben gördüğümü saklamak istemem.

– Bizi de meraktan hasta edeceksin, dedi annesi.

Aradan günler, hatta haftalar geçti. Bir gün eve, mahkemeden bir çağrı geldi. Mehmet Ali'yi belli bir günde tanık olarak mahkemeye çağırıyorlardı.

Seher Hanım üzülmüştü ama Vasfiye Hanım,

– Kızım, dedi. Bildiğini, gördüğünü söyleyecektir. Bir kötülüğün ortaya çıkması için çalışmak herkesin görevidir. Bu genç, yarın öbür gün bir mevki sahibi olacak, bırak şimdiden alışsın.

Seher Hanım:

– Ben sizin rahatsız olmanızı istemem anne, dedi.

Vasfiye Hanım:

– Ben rahatsız olmam Seher, dedi. Bir köşeye yığılıp kalmışım. Ancak etrafımdaki olaylardan zevk alıyorum. Aferin oğluma.

Günü geldi, Mehmet Ali giyindi, kuşandı, tıraş da oldu, kalktı mahkemeye gitti.

Sabri Bey'i orada gördü. Hastaneden yeni çıkmıştı. Kendisini soyanları pekâlâ hatırlamıştı. Fakat bu adamlar onun meyhane arkadaşlarıydı. İkisi de yakalanmış, ortada bir serseri varken kendilerinin suçlanmasına karşı geliyor ve Sabri Bey'in kendisini bilmeyecek derede sarhoş olarak meyhaneden ayrıldığını söylüyorlardı.

Sabri Bey:

– Beraber içtik, diyordu. Benim aylık aldığımı biliyorlardı. Parayı ödedim, çıktım. Sonra yolda bunlar arkamdan geldiler. Kollarıma girdiler. Evime gittiğimi söyledim. Beni karanlık bir yere sürüklediler.

Komiser tanık olarak oraya gelmişti.

– Ben Halit'i tanırım, dedi. Evlere hizmet eder, kendi hâlinde, kimsesiz bir adamdır. Bekçi ile devriyedeki polislerin onu duvarın üzerinde görmeleri olağandır. Seslere kalkmış bakmıştır. Bıçağın orada bulunması da bir rastlantıdır. Sabri Bey'in kendilerin tanıdığını görünce onu öldürmeyi düşünmüşlerdir. Vurduktan sonra da bu içkili lokantaya ait olan bıçağı kaldırıp arsaya atmışlardır. Ben ayrıca soruşturdum. Çünkü bu soygun benim bulunduğum semte aittir. Sabri Bey'le

birlikte bu beylerin içki içtiklerini lokanta sahibi söyledi. Onların oturdukları masadaki servis bıçaklarından biri eksikmiş, herhâlde adamı korkutmak için bıçağı da yanlarına almış olmalılar.

İki adamdan biri her akşam masa masa dolaşıp şunun bunun içkisine ortak olan züğürt bir adam, öteki de arkadaşı.

Mehmet Ali:

– Ben bu beyleri tanımam, dedi. Ama her ikisi de koyu renk elbise giymişlerdi. Halit, kıştan beri komşulardan birinin verdiği yazlık ve beyaz bir ceketle dolaşır.

Halit bir polisin yanında oraya getirilmişti. Adam çok korkmuştu. Üzerinde bulunan Sabri Bey'in saati için,

– Bunu bana bu efendi verdi, diyordu. Cezaevinde beni buldu. Bana bu saati verdi. Bu suçu kabul etmemi, etmezsem beni de bıçaklatıp öldüreceğini söyledi.

Bunu kabul etmeyen adam,

– İftira ediyor, dedi.

Fakat bu iki adamın da bir başka meyhanede bir haftadan beri bol para harcayıp içki içtikleri, bir arada gezdikleri saptanmıştı.

Mehmet Ali, eve geldiği zaman,

– Halit kurtuldu, dedi. Zavallıyı epeyce hırpalamış olmalılar. Ama bizim komiser de ondan yana çıktı.

Vasfiye Hanım:

– Senin tanıklığın işe yaradı mı, dedi.

– Elbette, dedi Mehmet Ali. Soyguncuların iki kişi oldukların söyledim. İkisi de koyu renk elbiseliydi.

Seher Hanım:

– Sen bu sokak sevgisini bırak oğlum, dedi. Böyle işler hep geceleri olur. Sen de düşman kazanırsın.

Mehmet Ali:

– Doğru, insanlar böyle şeylerden korkarlar anne, dedi.

Halit kurtulmuştu. Çocuklar gibi bazı büyükler ve kapıcılar da duvarın üstünden arsaya bakıp,

– Geçmiş olsun Halit, diyorlardı.

Halit beş altı gün pek ortalarda görünmedi ama sonradan yavaş yavaş eski yaşantısına döndü.

Seher Hanım, sık sık oğluna,

– Her gördüğünü şu kıza söyleme, diyordu. Başımıza dert açacak.

Ama Mehmet Ali'nin en güzel, en faydalı, en hakikatli arkadaşı Niran'dı. Kız kendi üniversite işleriyle uğraşırken bir aralık onlara geliyor, Mehmet Ali'nin çalışmasına yardım ediyordu.

Vasfiye Hanım, her gelişinde kızı karşısına alır, biraz olsun oturtur, ona bir şeyler ikram eder,

– Kızım, elim ermez gücüm yetmez, gezme tozma yok, sen şöyle arada bir karşımda otur da içim açılsın, derdi.

Niran, on sekiz yaşına basmıştı. Artık bir içim su dedikleri güzel kızlardan biri olmuştu. Kıskananlar ona varsın boyalı bebek desinler. O tutmuştu yolunu gidiyordu. Kimseye fenalık etmez, herkesin iyiliğine çalışırdı. Kendi hesabına yaşantısından memnun ve mutluydu.

Bazen eline bir kap yemek alır, ara sokaktaki arsaya gider, duvarın üstündeki Halit'e seslenirdi.

Annesi istediği kadar, "Kızım, elin serserisiyle uğraşma." desin.

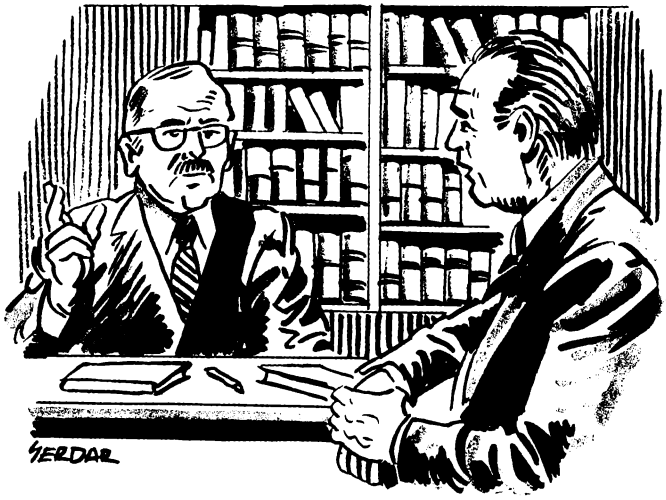
Niran sofradaki yemeğin karşısında bazen duygulanır, açları, yoksulları düşünür ve onların böyle bir yiyeceğe hasret olduklarını bilir, boğazından geçmezdi.

Babası, annesine,

– Bırak şunu, diyordu. Yaptığı fenalık değil ki. Kim ne derse desin, dürüst kız. Allah, her yerde onun yanındadır ve onun yardımcısıdır.

Niran, Mehmet Ali'yi sefaletten kurtarmakla fena mı yapmıştı. O değil miydi Seher Hanım'ı, Vasfiye Hanım'a anlatan? Bu genç kadın kurtulmuştu işte. Filiz gibi oğlu da okuyor ve Niran'ı iyilik meleği olarak tanıyordu.

MUHTAR BEY

Hekimler, Vasfiye Hanım'a iyileşebileceğini söylüyorlardı ama bu, yatalak kadını teselliden başka bir şey değildi. Gün geçtikçe kadıncağız kendisini bırakıyor, yatağından çıkmak bile istemiyordu. Kollarında da bir ağırlık başlamıştı. Bazen sesi anlaşılmaz bir hâl alıyordu.

İşte o bu durumdayken mahkemeden bir çağrı kâğıdı geldi. Kendisini duruşmaya çağırıyorlardı.

Seher Hanım, avukat Kenan Bey'e telefon ederek

onu çağırdı. Vasfiye Hanım'ın bu avukatta vekâleti vardı.

Kenan Bey gitti, soruşturdu ve gelip haber verdi.

Vasfiye Hanım'ın kardeşi olan Muhtar Bey veraset davası açıyor, ablasının kendisinden miras kaçırdığını iddia ediyormuş.

Vasfiye Hanım:

– Bunu bekliyordum, dedi. Aramaya sormaya gelince yerinden kımıldamaz, paraya gelince koşar.

Ayrıca, Seher Hanım'ın yaşlı ve şuuruna tam sahip olmayan kadını aldatmış olduğu da ileriye sürülüyormuş.

Seher Hanım o gün Mehmet Ali'yi, Vasfiye Hanım'ın yanında bıraktı. Okula göndermedi ve kendisi mahkemeye gitti.

Muhtar Bey şişman, etli canlı bir adamdı. Ablasını karşısında göremeyince biraz şaşırmıştı. Avukat yargıçtan izin alarak kendisine sordu:

– Vasfiye Hanım'ı, bu yakınlarda gördünüz mü?

Muhtar Bey:

– Evet, dedi. Geçen gün aylığını almak için bankaya gidiyordu.

Kenan Bey:

– Muhtar Bey, dedi. Ablanız Vasfiye Hanım bir buçuk seneden beri felçlidir. Değil bankaya gitmek, yatağından çıkmaya da gücü yoktur. Siz sekiz yıldan beri kendisini görmediniz. Çünkü bu süre içinde kendisine Seher Hanım baktı.

Muhtar Bey:

– Siz onu bilmezsiniz, dedi. Ben ablamın bütün

hâllerini bilirim. Hem aile meselelerine karışmasanız daha iyi.

Kenan Bey:

– Avukatlar hekimler gibidir, dedi. Müracaatları hâlinde sağlıklarına, medeni durumlarına bakar, onlara hizmet ederler. Siz sekiz yıldan beri ilk defa İstanbul'a geliyorsunuz ve bu da ancak ablanızın parasını alabilmek için.

Muhtar Bey:

– Ben sizin araya girmenizi kabul etmiyorum, dedi. Sizinle daha sonra görüşürüz.

Yargıç, davalının neden gelmediğini sordu. Kenan Bey'deki hastalık raporunu inceledi ve Kenan Bey'in ayrıca ortaya koyduğu evlat edinme belgelerini okuttu, sonunda Muhtar Bey'e,

– Dava ettiğiniz Vasfiye Hanım'ın, şuuruna sahip olduğunu doktor raporuyla saptadıktan sonra kendisine yaşadığı kadar bakması koşulu ile nesi var nesi yoksa hepsini Seher Hanım'a bıraktığını ve kendisini mirasçısı ve kızı olarak ilan ettiğini görüyoruz, dedi. Her şey yasalara uygun olarak yapılmıştır. Ayrıca hayli yaşlı bulunan Vasfiye Hanım son zamanlarında böyle bir koşul altında kendisini emniyet altına almakta tamamen haklıdır. Nitekim bugün yatalak olan ablanızı siz mahkemede karşınızda istiyordunuz. Onu bugünlerde gördüğünüzü de asılsız olarak beyan ediyorsunuz.

Muhtar Bey:

– Sayın yargıç, siz ablamı tanımazsınız. O dünyada kimse ile geçinemez. Bu nedenle aramadım.

Yargıç, bu ifadeye karşı,

– İnanırım, demişti. Ama bir buçuk yıldan beri yerinden kalkamayacak kadar felçlidir.

Muhtar Bey:

– Bunlar miras kaçırmak için bir oyundur, dedi.

– Bu konuda münakaşa edemezsiniz, dedi Yargıç. Aksini ispat ederek temyiz davası açabilirdiniz.

Seher Hanım'la konuşmak gereği görülmemişti. Muhtar Bey öfkeli bir şekilde mahkemeden çıktı. Tabii birtakım vergileri ödemek zorunda kalmıştı.

Seher Hanım apartmana döndü,

– Anne, dedi. Yargıç, Muhtar Bey'i haksız buldu. Siz heyecanlanmayın.

İki gün sonra, Muhtar Bey, yanında yaşlı bir hekim ile sözde ablasını ziyarete gelmişti. Kadının yatağında memnun olduğunu hemen fark etmişti. Kolları gücünü yitirdiği için Seher Hanım kendisine kaşıkla su içiriyordu.

Konuşma sırasında Muhtar Bey,

– Seher Hanım, demişti. Niye öyle tatlı kaşığı ile su içiriyorsunuz, yemek kaşığınız yok mu?

– Tutmakta güçlük çekiyorlar, dedi Seher Hanım.

Muhtar Bey, hatır sorduktan sonra hekimle birlikte odadan çıkmıştı. Hekim genç kadına,

– Allah yardımcınız olsun, dedi. Bakımı kolay değil.

Muhtar Bey:

– Ben ablamı bu hâlde bulacağımı ummamıştım, dedi. Kendisi fazla üzülmüş ve hırpalanmış olmalı.

Seher Hanım:

– Bizimle yaşamaya başladıktan sonra hiçbir sıkıntısı olmadı, dedi.

– Başkalarının hakkı olan mirasa konduğunuzu biliyor musunuz, dedi Muhtar Bey.

Seher Hanım:

– Bizim mirasta gözümüz yoktu, dedi. Kendisi istedi bunu.

Muhtar Bey hekimle birlikte çıktı gitti.

Muhtar Bey'in gelip gitmesi, yanında bir başkasının bulunması ve daha önce dava açıldığını bilmeleri yakın komşuları şiddetle ilgilendirmişti. Birbirlerine ne olduğunu soruyor, kapıları dinliyor, her davranıştan bir anlam çıkarmaya çalışıyorlardı.

Hukuk Fakültesine gidip gelen Niran'ın yolunu kesen hanımlar onu soruyorlardı:

– Kızım, Vasfiye Hanım'da neler oluyor?

Niran bu merakın aslını bildiği için sataşıyordu.

– Bana ne soruyorsunuz teyze? Aklınıza estiği zaman, kapıcıya çağırdım da duyuramadım diyerek, vakitli vakitsiz Seher Hanım'a gidip, limon, yumurta, hatta turşu isteyen siz değil misiniz? Gene kapıyı çalın, istediğini alıp getirinceye kadar dairenin içini dinleyin ve gördüklerinizi komşularınıza bir bir anlatın. Mutfağın hâli nasılmış, Vasfiye Hanım'ın sesi sedası çıkıyor muymuş? Mehmet Ali üstüne ne giymiş? Seher Hanım saçlarını yaptırmış mı?

Bu laf kalabalığı karşısında komşu hanım,

– Aman kızım yeter, diyordu. Sen nasıl da böyle konuşuyorsun? Bunca yıldır okula gidip geliyorsun, hiç edep erkân öğretmiyorlar mı? Hani, büyüklere saygı nerede kaldı?

Niran:

– Bu haset, bu kıskançlık karşısında saygı mı kalır, diyor ve yürüyüp gidiyordu.

Kocaları çalışıp eve para getiren ve her masraflarını karşılayan kadınlar ne yapacak ya? Genel kültürleri mi var? Edebiyattan, politikadan mı konuşacaklar? Zaten insanların bir araya gelince yaptıkları konuşma dedikodudan öteye gidiyor mu?

Aman bunun da bir tadı olmalı ki Vasfiye Hanımlarda bir hareket görenler, hemen bundan birtakım anlam çıkartarak komşularına aktarıyor ve onların bu konuda ne düşündüklerini soruyorlardı.

Seher Hanım, alışverişe oğlu okuldan döndükten sonra çıkıyordu. Kadını yalnız bırakmak istemiyordu. Fakat bunun başka bir nedeni olmalı değil miydi?

O fileyi alıp apartmandan çıkar çıkmaz arkasından fırlayanlar oluyordu. Seher Hanım nerelere gidiyordu bakalım? Ruj ve tırnak cilası almak bahanesiyle eczanedeki genç eczacı kalfasıyla konuşmaya mı gidiyordu?

Çoğu zaman onu kapıda karşılayan bir komşu,

– Seherciğim, diyordu. Eczaneye girdiğini gördüm. Acaba benim kullandığım saç boyası gelmiş mi? Sen ne aldın?

Seher, filedeki limon kolonyasını gösteriyordu.

– Vasfiye Hanım istemişti.

Seher, gene dört ayak üstüne düştü, değil mi? Ama elbette onu bir gün kıstıracaklar. Yalancının mumu yatsıya kadar yanar.

Böyle konuşurken genç kadının kıyafetine, neler giydiğine dikkatle bakarlar ve laf atarlar:

– Bu kadına çattığın iyi oldu. Sefaletten kurtuldun.

Seher, bazen sinirlenir ve saçlarını gösterirdi.

– Neler çektiğimi sormuyorsun. Kırk yaşıma gelmeden saçlarım beyazladı.

Bu defa komşu,

– Ayol, para pul senin elinde, diyordu. Boyatsana.

Hakikaten kısa sürede Seher'in saçlarındaki aklar çoğalmıştı. Bakar bakmaz görülüyordu. Fakat o boyanmayı, takıp takıştırmayı sevmiyordu. Vasfiye Hanım'ın verdiği bilezikleri bile mutfakta bırakıyor, sorduğu zaman,

– Anne, bulaşık yıkarken çıkartıyorum, diyordu.

Vasfiye Hanım:

– Ben sana verdim ki sağlığımda bileklerinde göreyim, diyordu. Bulaşık yıkarken ıslansa ne olur sanki. Ben bileziklerin şıkırdadığını duymaktan hoşlanırım.

Niran, hemen her gün uğrayıp yatalak kadının durumuna bakıyor ve onu neşelendirmeye çalışıyordu.

Kız gelir gelmez, Seher Hanım hemen bilezikleri takıyor, tek taşlı bir yüzüğü parmağına geçiriyor ve Vasfiye Hanım'ın yanına öyle giriyordu:

Niran, bunu sorduğu zaman anlatmıştı.

– Gelen giden oluyor, kadını yatalak etti, her şeyi elinden aldı dedirtmek istemiyorum. Ama verdiklerini kolumda, parmağında görmezse darılıyor. Hatta bazen sırt üstü yatarken bana bir şarkı söylememi tembih ediyor. İnsanın şarkı söylemek aklına mı gelir? Ama o dinleyecek ve ferahlayacakmış.

Sonra içini çekiyordu.

– O böyle uzanıp yatarken benim şarkı söylediğimi

duyan komşular, kadını bu hâle getirdi, keyfinden şarkı söylüyor demezler mi?

– Seher abla, diyordu Niran. Vallahi ömürsün.

Vasfiye Hanım'ın bakımı gittikçe zorlaşıyordu. Hareketsiz kalan bacaklarına kan dolaşımını sağlamak için günde iki defa masaj yapılacaktı. Sırtında yara açılmaması için sırtı da kalçalarına kadar ovulacak ve pudralanacaktı.

Onun için hazırlanacak yemekler sulu lapa kıvamında olacak ve azar azar yedirilecekti.

Günde bir defa olsun yatağı havalandırılırken tekerlekli koltuğuna oturtulup kapalı bir pencerenin önüne götürülecek ve oradan uzak görüntüleri seyretmesi sağlanacaktı.

Bazen evin içinde, odadan salona, oradan mutfağa götürülüyor, o taraftaki pencerelerden bakıyor, her gün, okuldan gelirken Mehmet Ali'nin çiçekçiden aldığı kokulu kayısı güllerinden birinin burnuna tutulmasını istiyordu.

Seher, boğazına düşkün olan bu kadının çeşitli yemekleri sevdiğini bildiği için ona yeniden ne yapacağını uzun uzun düşünüyordu.

Vasfiye Hanım, artık konuşamıyordu. Yalnız sorulan sorulara cevap veriyordu.

Sık sık gelen hekim,

– Kendi hâline bırakırsanız çabuk ölür, diyordu.

Ana oğul, kendilerini sefaletten kurtarmış olan bu kadını seviyorlardı. Huyunu tamamıyla değiştirmişti. Onu geçimsiz eden yalnızlığı ve konu komşuların arsızlığı idi.

Niran bile:

– Seher abla, diyordu. Sen güzel ve havalı kadınsın. Sen mükemmel bir evlilik daha yapabilirsin. Kendini büsbütün bırakma. Bu kadar çalışmanın elbette karşılığı olacak. Düşünsene, bu teyze kiminle geçinebilirdi? Bir hastane köşesinde kalacak değil miydi? O da talihli bir kadınmış ki senin gibi iyi kalpli birine rastladı.

Mehmet Ali'ye gelince artık lisenin son sınıfına mum gibi lacivert elbiseleri ütülü, boynu kravatlı gidip geliyordu. Apartmanda ve yakınlarda bulunan akranları arasında sivriliyor, daima okuldan yüz güldürecek notlar alıyordu. Öteki öğrenciler için okuldan anne ve babalara okula çağrı gelirken Mehmet Ali için yalnız takdir ve teşekkür yazısı geliyordu.

VASFİYE HANIM'DAN SONRA

Bir gece, Seher Hanım oğlunu yavaşça uyandırdı.

– Kalk yavrum, dedi. Üzülme.

Mehmet Ali, hemen anlamıştı. Vasfiye Hanım zaten akşamdan beri değişik bir hâldeydi. Uyumayan Seher Hanım onun ağırlaştığını anlamıştı.

Sabah yakındı. Ana oğul hastanın son dakikalarında yanında bulundular. Mehmet Ali, ona kaşıkla su içirdi ve Seher Hanım belli etmeden ağlarken Kur'an okudu.

Sabah ezanı okunurken ihtiyar kadın bu ezan sesini dinlemiş, sonra yüzünde bir gülümseme belir-

mişti. İşte bu gülümseme ile onun yüzü dondu kaldı.

Seher ağlayarak kadını yatağında upuzun yatırdı. Mümkün olduğu kadar temizledi ve Mehmet Ali ile Niran'a haber yolladı. Kız hemen koşup gelmiş ve Vasfiye Hanım'ın cansız elini öpmüştü.

Mehmet Ali, postaneye koşup Muhtar Bey'e acele bir telgraf çekti. "Ablanız vefat etti, sizin için bekletiyoruz." demişti.

Fakat ne o gün, ne ondan sonraki günler Muhtar Bey çıkıp gelmedi. Telgrafın yerine ulaştığı da anlaşıldı.

Niran'ın babası da yardım etti, kadıncağızı ölümünün ikinci günü toprağa verdiler.

Seher, bir ölünün arkasından yapılması gereken her şeyi yaptırdı. Kendisini teselli eden Niran'a,

– Kızım, dedi. Biliyordu başımıza geleceğini. Benden sonra burada oturmayın, rahat vermezler, çıkıp başka bir yere gidin diye tembihlemişti.

Niran da hak verdi. Komşularının huyunu çok iyi bilen Vasfiye Hanım aldanmamıştı. Daha cenaze kalkar kalkmaz,

– Acelesi neydi bu kadının, dirilmesinden mi korkuyor da hemen gömdürmeye kalktı? Beklese ya akrabasını, demişlerdi.

Baş sağlığına gelen bile olmadı. Ana oğul çok üzüldüler. Niran, onların acısına katıldı. Annesi ve babası da onlarla birlik olmuştu.

Kapıyı çalıp da içeriye girmeden,

– Muradına erdin Seher. Kadının hakkından geldin, bundan sonra kınalar yakın artık, diyenler oldu.

Seher, kimseye karşılık vermedi. Kadının vasiyet-

lerini yerine getirdi. Sonra bir komisyoncuya giderek dairenin satılık olduğunu bildirdi ve başka bir semtte daire aradı.

Yola çıkıyorlardı. Mehmet Ali son sınıfa geçiyordu. Sınavları hemen hemen bitmişti.

Seher Hanım bir pazar günü emlak komisyoncusunun telefonu üzerine, oğlu ile birlikte yeni daireyi görmeye gitti. Burası biraz uzak bir semtti ve daire yeni yapılmıştı. İkinci kattaydı. Biraz daha küçüktü ama bulunduğu cadde ağaçlıklı ve temiz ailelerin oturduğu bir yerdi.

Vasfiye Hanım'dan kalan paranın bir kısmı ile bu daire hemen satın alındı ve Vasfiye Hanım'ın dairesinin önüne dayanan bir kamyona eşya yüklenmeye başlandı.

Komşular:

– Karı yazlığa gidiyor galiba, diyorlardı. Zavallı Vasfiye Hanım'ın daha vücudu soğumadan keyfine düştü.

Bir gün içinde daire boşaldı. Anahtar komisyoncuya teslim edildi. Seher Hanım'la oğlunun nereye gittiğini soran komşulara Niran:

– Artık kınalar yakınız, dedi. Zavallı kadını kaçırdınız.

İçlerinden birkaçı,

– Elbette bizim içimizde barınamazdı, dediler. Biz onun ne mal olduğunu biliyoruz. Kim bilir gittiği yerde nasıl böbürlenecek?

Niran:

– Ne kadar böbürlense hakkıdır, dedi. Siz hase-

dinizden dişlerinizi gıcırdatıp durunuz bakalım. İnsan sizin içinize düşeceğine çirkef çukuruna düşsün daha iyi.

Ana oğul idare edecek kadar paraları bulunduğu için Vasfiye Hanım'ın dairesini yok bahasına elden çıkarmak istemediler.

Geceleri de çalışarak yeni daireye yerleştiler. Mehmet Ali, ayrı bir odaya yerleşmişti. Bazı yeni eşyalar istedi. Telefonu bağlatmak için de uğraştılar.

Evin değişmesi, bazı telaşlı işlerin olması onların kederini biraz olsun giderdi. Kendi tasalarına düştüler.

Bu daire biraz daha kullanışlıydı. Karşı dairede yaşlı bir karı koca vardı. Zaten bütün apartman komşuları yeni taşınmışlardı.

Mehmet Ali, annesinin odasına bitişik olan aydınlık ve hayli geniş olan odasının bir tarafını çalışma odası yaptı. Orada yazı masası, kitaplığı vardı.

Salonu da mümkün olduğu kadar güzel döşediler. Vasfiye Hanım'ın eşyalarına birkaç parça eşya ilave ettiler.

Gelecek konuklara ikram edilecek çerezler buzdolabına ve büfeye kondu.

Zaten hoş geldiniz demeye gelen fazla komşu da yoktu. Önce karşı komşuları olan karı koca gelmişlerdi. Seher'le oğlunu iki kardeş sanmışlardı. Onların da dışarıda evli olan bir kızları ve torunları varmış. Oğullarının eşi ölmüş, dışarıda bulunan bu oğulları da ticaretle uğraşıyormuş. Yaşlı adam kendi emekli aylığı ile geçinmeye çalışıyordu. Karısı da emekli bir öğretmendi. Onun da bir emekli aylığı varmış.

Ana oğul bu yaşlı insanlarla anlaşabileceklerini gördüler. Mehmet Ali, okula gidip geldiği için Seher yalnızdı. Kibirsiz ve iddiasız bir kadın olduğu için öğretmen hanıma varlıklarının nereden geldiğini hemen anlatmıştı.

Bu eğitimci kadın:

– Kızım, dedi. Senin yerinde bir başkası olsaydı bu para bana ailemden, kocamdan kaldı, der işin içinden çıkardı. Sen gene herkese çektiğin sıkıntıları anlatma. Mümkün olduğu kadar konu komşudan uzak dur. İnsanlara, dillerine dolayıp anlatacak hikâye lazım.

Mehmet Ali, eski okuluna gidiyordu tabii. Oradaki mahalle ve apartman arkadaşlarından bir kısmı:

– Nereye kaçtınız, diyorlardı.

Mehmet Ali:

– Hakkınız var, kaçtık, dedi. İşi gücü olmayan bir takım kadınların dillerinden kurtulmak için kaçtık. İstediler ki annem benimle o ıslak ve karanlık yer odasında otursun da onlara bedava hizmetçilik etsin.

Çocuklardan biri,

– O ıslak odayı bulduğunuza sevinmeliydiniz, dedi.

– Evet, dedi Mehmet Ali. Üvey babamı daha çabuk öldüren o oda hâlâ boş duruyor. Kokusundan, rutubetinden duramazdım içeride. Gece yarılarına kadar sokaklarda dolaşırdım. Sizler öyle insanlarsınız ki benim gibi yetim bir çocuğun kapının siperinde barınmasına bile izin vermediniz.

Daha sonra, döne döne o sınıfa gelen çocuklara,

– Kavgamıza üniversitede devam ederiz, dedi.

Fakat sigara içen, okuldan kaçan, döne döne

okuyan ve yaşları hayli ilerlemiş olan bu çocukların üniversiteye giriş imtihanlarına katılmaları bile düşünülmezdi.

Genç, kemikleşmiş, irileşmiş bulunan bu on sekiz, yirmi yaşına gelmiş olan çocukların ihtiyarlamış bir hâlleri vardı. Kötü alışkanlıklar edinmişlerdi.

Kendilerini zorbaca davranmaktan alamıyorlardı. Mehmet Ali'ye kızan birisi onu tartaklamaya kalkmış ama Mehmet Ali,

– Ben gece kuşuyum, demişti. Aklını başına topla.

Koluna yapışan eli öyle bir savurmuştu ki öteki yabancı çocuklar kahkahalarla gülmeye başladılar. Sahte zorba,

– Şuna bak, diyordu. Adam sanıyor kendisini.

Mehmet Ali, onlara uyacak karakterde bir çocuk değildi. Her yıl olduğu gibi gene iyi bir karne ile yıl sonuna gelmişti. Ötekilerin çoğu bütünlemeye kalmışlardı.

Mehmet Ali, haziran ortalarında okulla ilgisini kesti ve artık üniversite sınavlarına hazırlanmaya başladı. Okuyan, araştıran ve iyi niyetli bir genç için bu başarılamaz bir iş değildi. On sekiz yaşına gelmişti. Artık tıraş oluyor ve genç olmanın, yakışıklı olmanın bütün tadını hissediyor, geleceğe ümitle bakıyordu.

Niran'la annesi bir gün onlara güle güle oturun demeye gelmişlerdi.

Seher Hanım her ikisini de çok iyi karşıladı ve Niran'ı kucakladı.

– Kızım, bizim kalkınmamızı biraz da sen sağladın, dedi.

Niran:

– Layık olduğunuz yeri buldunuz Seher abla, dedi. Bir de oradan ayrılmakla çok iyi yaptınız. Biliyorsunuz ki Vasfiye teyze için okuttuğunuz hatim duasına bizden başka kimse gelmedi. Tabii gelmezler. Onların böyle inançları yoktur. İnşallah bir gün biz de bu apartmandan kurtulur, daha sakin ve terbiyeli insanların arasına gireriz.

Seher'in ikramlarına diyecek yoktu. Niran, evin her tarafını gezmiş, beğenmiş, bir süre komşu bahçelerine bakan mutfak balkonunda oturmuştu.

Niran, aynı fakültede bulunan bir eğitim görevlisi gençle nişanlanmıştı. Gösterişi sevmediği için bu nişanı dallandırıp budaklandırıp etrafa yaymamışlardı.

Şimdi balkonda otururken bunu Mehmet Ali'ye anlatıyordu.

– Haberin var mı? Ben fakülteye filan gitmiyormuşum. Bu parmağımdaki yüzükte bir gösterişmiş, benim gibi ukala bir kızı kim alırmış, kim bilir ne dalavereler çeviriyormuşum?

Mehmet Ali:

– Peki bunlara karşı ne diyorsun abla, diye sordu.

Kız gülümsedi.

– Gülüp geçiyorum, ne yapayım? Ha sana haber vereyim, babam bir araba aldı. Onunla fakülteye gidip geliyorum. Hasetlerinden ölüyorlar.

Niran'ın babası pek zengin bir insan değildi ama hesabını iyi biliyordu. Kız,

– Sağ olsun babam, diyordu. Ne zamandan beri isterdim. Fakültede üçe geçer geçmez alacağını vaat etmişti. Şimdi komşular deli oluyorlar. Bir memur

adam bu zamanda nasıl araba alabilirmiş?

Niran anlatıyordu:

– Bunu babamın nasıl yaptığını soranlara, "Anneme sorun. O sizin gibi haftada iki defa berbere, her sabah manikürcüye, pedikürcüye gitmiyor. Bizim takım takım gösteriş için kıyafetlerimiz yok. Ama buzdolabımız daima en güzel yiyeceklerle dolu. Hesabımızı bildiğimiz için kimseye borcumuz yok, sizler kendi derdinize yanınız." diyorum.

Kız bazen sinirleniyordu.

– Beni ellerine geçirseler bir kaşık suda boğacaklar. Nişanlım arabasıyla haftada bir bize öğle yemeğine geliyor. Bunu da mesele yapıyorlar.

O pazar, çok iyi vakit geçirmişlerdi. Telefon da çabuk bağlanmıştı. Emlak komisyoncusu ikide bir telefon ediyordu. Daireye elli milyon veren varmış.

Seher Hanım bekletiyordu. Sonunda altmış milyona, bir adama satıldı. Adamcağız paralı ama dangıl dungulmuş.

Niran telefon ediyordu.

– Seher teyze, daireyi böyle bir adama sattığınız için öfkelerinden çıldırıyorlar. Sanki onların malı imiş. Adam paralı ama eli sıkı. Daha ilk günden üstlerinde gürültü edenlere çattı. Hesabını da biliyor. Böyleleri bizimkilerin işine gelmez. İlle onlar gibi borç takacaksın, yalan söyleyeceksin, dedikodu yapacaksın ki içleri rahat etsin. Şimdi adamcağızın konuşmasına, karısının giyinişine taktılar. Kadının bilekleri dirseklerine kadar bilezik dolu imiş. Kollarını oynattıkça deve çanı gibi şangırdıyormuş. Ne kadar görgüsüz, ne kadar

kendini bilmez insanlar olduklarını Niran anlata anlata bitiremiyordu.

Ana kız gittikten sonra Seher Hanım,

– İyi insanlar, dedi. Böyleleri her yerde bulunmaz. Vasfiye Hanım da sadece bunlarla görüşürdü. Niran'ı çok severdi. Kız da o geçimsizlikle adı çıkmış olan kadının iç yüzünün gayet temiz olduğunu anlamıştı. Önce biz de biraz duraksadık ama kadıncağız o günlerde yalnız bizi barındırmakla kalmadı, işte geleceğimizi de garanti altına aldı.

Vasfiye Hanım'ın dairesinin altmış milyon gibi bir paraya satılması Seher Hanım'la Mehmet Ali'yi çok memnun etmişti. Kadıncağızın parasıyla bir daire almışlardı. Ana oğul bu parayı bitiremezlerdi. Tutumlu olmaya alışmışlardı.

Seher Hanım avukata rica etti. İlk olarak Vasfiye Hanım'ın mezarını yaptırttı.

Bir de mevlit okutunca bu iyi kalpli kadına karşı olan görevlerini yapmış olmanın huzuru içinde yaşamaya devam ediyorlardı.

Ne garip bir rastlantı ki Vasfiye Hanım, Seher Hanım'ın ilk kocası ve Mehmet Ali'nin babası olan Besim Bey'in mezarının bulunduğu yerin pek yakınına gömülmüştü.

GECE KUŞLARI

Gece sokaklar hep birbirine benzer. İnsanlar ve araçlar yerlerine çekilmişlerdir. Gökyüzü, binlerce yıldızıyla daha aşağılara inmiştir. Daha karanlık, daha yakın görünür.

Sokak lambaları yer yer asfaltı ya da kaldırımları aydınlatır. Beyaz, küçük kelebekler, daha başka kanatlı böcekler bu ışık kaynağının çevresinde döner dururlar.

Evler kapalı gözler gibidir. Gecenin sessizliğini bozmaktan çekinir gibi ışıksız ve hareketsiz kalırlar.

Ama Mehmet Ali, yine karanlık odasının pence-

resini açmış, elini çenesine dayayıp caddeleri izlemektedir.

Gözlerinin önüne hep avare ve sahipsiz bir oğlan çocuk gelir. İstenmeyen ve azarlanan bir çocuk.

Bu çocuk gecenin bir parçası gibi kapı önlerinde, duvar diplerinde oturur, çöp bidonlarını devirip içindekileri araştırmaya gelen yabancı köpekler bile ondan korkmazlar. Onun kendilerini kovmayacağını bilirler.

Bu çocuğun bütün gün, güneşin sıcaklığıyla ısınan duvara dayadığı sırtı yavaş yavaş soğur.

Gece ilerledikçe sinsi bir rüzgâr çıkar. Nereden estiği belli olmayan bu rüzgâr, çocuğun yüzündeki gözyaşı ıslağını üşütür. Eliyle yüzünü siler gibi yapar.

Sonra, yaya kaldırımı ile bir olan daracık pencereden bir ses gelir ona,

– Mehmet Ali'm, gel artık.

Bu ses onun her şeyidir. Onu yaşatan, ona her cefaya dayanma gücü veren bu sestir.

En küçük bir gürültü yapmadan apartmanın o mezar gibi ıslak ve karanlık odasının önündeki daracık aralığa giderken caddeye bir daha bakar.

Bekçinin düdüğü uzaklardan duyulur. Ona devriye polislerinin daha başka ses çıkartan düdükleri karşılık verir.

Bunlardan biri, sokaktan geçerken kapının içine doğru elektrik fenerini tutup onu aydınlatır.

Bekçi onu tanır,

– Daha oturuyor musun, der.

Mehmet Ali bazen yanına gelen ve kendisine alışık olan sokak köpeklerinden birini okşar.

Aşağıda, aralıkta, ışık yanmaz. Ama Mehmet Ali yatacağı yeri bilir. Zaten soyunacağı bir şeyi yoktur.

Gündelik giydikleri, yabanlığı, bayramlığı hep birdir ve üstündedir. Annesi onu teselli eder gibi gelir, yanında oturur ve bir süre öylece durur. Mehmet Ali dokunmadığı hâlde annesinin sıcaklığını duyar. Onun biricik varlığı, duyduğu bu sıcaklık ve yakınlıktır.

Onun günleri hep böyle geçer ve böyle geçecektir.

Kolların pencerenin eşiğine koyarak, başını üstüne yaslayarak hareketsiz duran Mehmet Ali, şimdi geṇe aynı sesi duymaktadır.

– Daha yatmayacak mısın?

Mehmet Ali, başında dolaşan eli tutar ve öper.

– Yatacağım anne. Gece o kadar güzel ki.

– Gece kuşu oğlum, der annesi. O günler geçti artık.

– Biliyorum anne, der Mehmet Ali. Biliyorum ama caddeleri seyretmezsem bir eksiklik duyuyorum kendimde.

Buna çok alışmıştır.

Babasının ölümü, annesinin tekrar evlenmek zorunda kalışı. Bu ikinci babanın sonradan kendisine düşman kesilmesini ve okula gidememesini hatırladıkça içinde birtakım gölgeler belirir.

Ve işte artık hasta adamın gece gündüz inlemesi...

O ıslak, o kokulu, o küflü yer odasından sokağa çıkmış ve derin, temiz bir nefes almıştı.

Gecenin buz gibi ama tertemiz havası içini ferahlatır.

Annesinin bulup buluşturup kendisine yedirdik-

leri ile idare eder. Tam doyduğunu, yediğinin tadına vardığını hatırlamaz.

Ama işte artık onların her şeyleri vardı. Bu yeni apartmanda kimse onları rahatsız etmez, kimse onların neler çektiklerini bilmez.

Zayıf, saz benizli küçük yetim yerine şimdi pencerede on dokuz yaşında bir delikanlı vardır. Varlıklı, tertemiz, her şeyi olan bir delikanlı.

Bazı geceler derinden derine bir ses duyulur.

– Huuuuuu. Huuuuu. Guuuu.

Bu bir baykuştur. Bir gece kuşu. Gündüz viranelerde barınır, yalnız karanlıkta yiyecek ararlar.

Gece kuşlarının en güzeli, en bileninidir o.

Seher Hanım, onun sesini duydukça huzursuz olur. Mehmet Ali:

– Anne, der. Varsın ötsün. Belki uzaklardaki eşine sesleniyor. Geceler, el ayak çekildikten sonra onların oluyor.

KEMALETTİN TUĞCU, 1922 yılında İstanbul'da doğdu. 1996 yılında vefat etti. Küçük yaşlarda yazmaya başladı. Sevgi ve merhamet gibi insani duyguları içeren kitaplar kaleme aldı. 400'e yakın eser veren Tuğcu, kitaplarında çocukların ve yaşlı insanların hüzünlerini, ümitlerini ve heyecanlarını işledi. Bu çalışmalarıyla Türkiye'nin çocuklar tarafından en çok okunan yazarı oldu.Yayınevimiz de sizler için 20 kitaptan oluşan bir Kemalettin Tuğcu dizisi hazırladı.

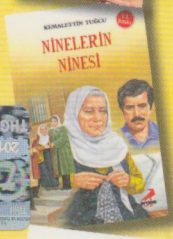

KEMALETTİN TUĞCU'DAN SEÇMELER

1. Ana Hakkı
2. Ceylanlı Bahçe
3. Çifte Kumrular
4. Çingene Kızı
5. Çocuk Hırsızları
6. Dede ile Torun
7. Deniz Kızı
8. Eski Bir Masal
9. Gece Kuşları
10. Gülçin Abla
11. Hırdavatçı Dede
12. İçler Acısı
13. Kolsuz Bebek
14. Mercan Kolye
15. Mine'nin Arkadaşı
16. Ninelerin Ninesi
17. Sakat Çocuk
18. Son Çocuk
19. Şehir Çocuğu
20. Uğurlu Çocuk

9 789755 011585
erdemyayinlari.com